

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Zjištění nejhranějších herních systému nejvyspělejších
týmů na světě FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester
United FC, Real Madrid CF, AC Milan, JuventusFC,
Anglie, Španělska a Itálie
(bakalářská práce)**

Autor práce: Jakub Barda, specializace v pedagogice TV - Z

Vedoucí práce: Mgr. Petr Požárek

České Budějovice, 2013

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA

PEDAGOGICAL FACULTY

DEPARTMENT OF SPORTS STUDIES

**The ascertainment of the most played playing styles of
the most advanced teams in the world – FC Barcelona,
Chelsea FC, Manchester United FC, Real Madrid CF,
AC Milan, Juventus FC, England, Spain and Italy.**

(graduation theses)

Author: Jakub Barda

Supervisor: Mgr. Petr Požárek

České Budějovice, 2013

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Zjištění nejhranějších herních systému nejvyspělejších týmů na světě FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester United FC, Real Madrid CF, AC Milan, Juventus FC, Anglie, Španělska a Itálie

Jméno a příjmení autora: Jakub Barda

Studijní obor: Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání

Zeměpis se zaměřením na vzdělávání

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Petr Požárek

Rok obhajoby bakalářské práce: 2013

Abstrakt:

Tato bakalářská práce je zaměřené na zjištění nejhranějších herních rozestavení u světových klubů FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester United FC, Real Madrid CF, AC Milán, Juventus FC a vybraných reprezentací Anglie, Španělska a Itálie. Daná mužstva jsme sledovali v zápasech Ligy mistrů 2012/2013 a porovnali je se všemi zápasy daného ročníku této nejprestižnější klubové soutěže. Zaměřili jsme se na zjištění nejhranějších a nejúspěšnějších herních stylů.

Klíčová slova: herní rozestavení, fotbal, nejlepší kluby, liga mistrů, národní fotbalové týmy

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The ascertainment of the most played playing styles of the most advanced teams in the world – FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester United FC, Real Madrid CF, AC Milan, Juventus FC, England, Spain and Italy.

Author's first name and surname: JakubBarda

Field of study: Physical education with an educational specialization

Geography with an educational specialization

Department: Department of Sports studies

Supervisor: Mgr. PetrPožárek

The year of presentation: 2013

Abstract:

This Bachelor thesis is focused on the ascertainment of the most played playing styles in the world teams FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester United FC, Real Madrid CF, AC Milan, Juventus FC and selected national teams England, Spain and Italy. We were watching the selected teams in the matches of the Champions League 2012/2013 and compared them with all matches of the season of the most prestigious club competition. We focused on the ascertainment of the most played and the most successful playing styles.

Keywords: line-up, football, the best teams, champions league, national football teams

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:.....

Podpis:.....

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Petru Požárkovi za ochotu a pomoc při vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	9
2	Metodologie.....	10
	2.1 Cíle, úkoly a předmět práce	10
	2.2 Použité metod práce	10
	2.3 Rozbor literatury	11
3	Analytická část	14
	3.1 Vývoj a historie fotbalu	14
	3.2 Vývoj českého fotbalu od konce 19. století.....	16
	3.3 Charakteristika fotbalu.....	17
	3.4 Vznik a vývoj herních formací	18
	3.5 Herní formace klasického stylu	20
	3.5.1 Systém pyramidový (2:3:5)	20
	3.5.2 WM Systém (3:2:2:3)	21
	3.5.3 Systém 4:2:4	22
	3.6 Herní formace moderního stylu	23
	3.6.1 4:4:2 systém	23
	3.6.2 4:3:3 systém	24
	3.6.3 4:5:1 systém	26
	3.7 Nejvyspělejší týmy a jejich herní styly	28
	3.7.1 Španělsko	28
	3.7.2 FC Barcelona	31
	3.7.3 Real Madrid CF	33
	3.7.4 Anglie.....	35
	3.7.5 Chelsea FC	37
	3.7.6 Manchester United FC	39
	3.7.7 Itálie	42
	3.7.8 Juventus FC.....	45
	3.7.9 AC Milán	47
4	Syntetická část	49
	4.1 Kluby	49
	4.2 Reprezentace	51
5.	Závěr.....	54

Referenční seznam literatury	55
Seznam tabulek	57
Seznam grafů	57
Seznam obrázků.....	57

1 Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybral zjištění nejhranějších herních systémů u světových klubů a reprezentací. Motivací pro mě byl fakt, že neznám žádnou odbornou literaturu, kde bych přehledně našel soupis herních formací a systémů. Fotbalu se věnuji 18 let a patří mezi mé největší koníčky. A právě vývoj herních formací je věc, která mě velice zajímá a fascinuje.

Fotbal můžeme dnes bezpochyby zařadit mezi nejrozšířenější a nejpopulárnější hru na světě. Je to určitě způsobeno i zrychlením hry, zjednodušením pohybu hráčů. Dnes není potřeba běhat co nejvíce, ale běhat účelně. Rozvoj herních formací s tím bezpochyby souvisí. Dnes nejde hrát chaoticky. Každý hráč v poli má své úkoly, které se snaží plnit a od toho se odvíjí dále výkon celého mužstva. Změnu určitě můžeme pozorovat i u přechodové části, kdy většina úspěšných týmů dnes mění obranou herní formaci a útočnou herní formaci. Samozřejmě se snaží, aby přechod z obrané fáze do útočné byl co nejrychlejší.

Herní formace se mění, zdokonalují, zlepšují. A každá sebemenší chyba je potrestána. Fotbal je mnohem rychlejší, ale také chytřejší. Jak už jsem říkal, hráči se snaží běhat účelně v daných prostorech, tak, aby poté mohli svoji práci odvést co možná nejlépe a měli dostatek sil i na konci zápasu.

V práci bychom chtěli přiblížit jednotlivé herní formace u vybraných Evropských klubů a reprezentací. Popsat jejich herní styly, zjistit, který tým má největší úspěch a porovnat s ostatními kluby.

2 Metodologie

2.1 Cíle, úkoly a předmět práce

Cílem práce je zjištění nejhranějších herních systémů u světových fotbalových klubů. Dále pak porovnání odlišností mezi reprezentačními a klubovými celky. Zjištění nejhranějších a nejúspěšnějších herních systémů.

Mezi hlavní úkoly a řešení práce patří:

1. Zjištění nejhranějších herních systémů a jejich analýza
2. Porovnání systémů u jednotlivých týmů
3. Srovnání herních systémů u reprezentačních a klubových celků
4. Zjištění nejúspěšnějších herních systémů

2.2 Použité metody práce

Cílem práce je zjištění nejhranějších a nejúspěšnějších herních systémů u světových klubů. Pomocí internetu a časopisů jsme vyhledali herní rozestavení v nejznámější a nejprestižnější fotbalové soutěži na světě, v Lize mistrů za rok 2012/2013. Zanalyzovali jsme každý zápas v této soutěži a zjistili použité herní rozestavení. Následně jsme je porovnali s herními rozestaveními u světových fotbalových klubů: FC Barcelona, Chelsea FC, Manchester United, Real Madrid, AC Milán, Juventus FC. Dále jsme pak analyzovali data u reprezentačních týmů Španělska, Itálie a Anglie z EURA 2008, 2012 a z Mistrovství Světa 2010. Jednotlivá rozestavení jsme porovnali a zanesli do tabulky. Ke zjištění jsme použili metodu obsahové analýzy. „Jde o analýzu a hodnocení obsahu písemných textů“ (Gavora, 2010, str. 117). Konkrétně pak kvantitativní obsahovou analýzu.

Jako výzkumné otázky jsme si stanovili:

1. Jaké jsou nejhranější herní systémy?
2. Jaké jsou nejúspěšnější herní systémy?

2.3 Rozbor literatury

K tomu abychom mohli vypracovat tuto bakalářskou práci, jsme nejdříve museli nashromáždit dostatek informací k danému tématu. Základním zdrojem byly publikace, které se věnují fotbalu. Dále jsme čerpali z internetových zdrojů.

Mezi námi použitou literaturu patří Bauer (2006) *Hrajeme fotbal*. Fotbalová příručka hlavně pro amatéry, popisuje vybavení hráčů, techniku a práci s míčem, tréninkové metody pro rozvoj kondice, rychlosti a pohyblivosti, taktiku hry, možná fotbalová zranění a také pravidla hry. Publikace nám pomohla při zpracování jednotlivých herních formací.

Bedřich (2006) *Fotbal - rituální hra dnešní doby*. Tato kniha nabízí rozsáhlý a komplexní náhled do nejrozšířenější světové hry, fotbalu. Z této publikace jsme čerpali informace týkající se herních formací a systémů.

Borbély, Ganczner, Paldan, Singer (2006) *Útočenie celého mužstva, alebo Ako sa dnes útočí*. Tato publikace popisuje jednotlivé herní systémy a formace, posuny hráčů na daném postu, tréninkové jednotky. Můžeme zde také nalézt analýzy z několika zápasů mezi týmy Slovenska a Španělska. Kniha nám pomohla při popisu jednotlivých herních systémů.

Buzek, M. (2008). Španělsko mistr Evropy 2008, *Fotbal a trénink*. V tomto článku ze známého fotbalového časopisu Fotbal a trénink, popisuje pan Buzek tým Španělska a jeho hru na Mistrovství Evropy 2008, které vyhrálo. My jsme informace použili při popisu reprezentace.

Mezi další použitou literaturu patří Gavora (2010) *Úvod do pedagogického výzkumu*. Tato kniha se zabývá výzkumnými metodami. Informace z této publikace jsme využili při popsání výzkumné metody použité v naší práci.

Do publikace, ze které jsme nejvíce čerpali, patří jednoznačně Goldblatt a Acton (2009) *Kniha fotbalu*. Obsáhlá kniha, ve které můžeme najít mnoho zajímavostí ze světa

fotbalu. Od historie, přes pravidla až po popsání nejlepších národních klubů z celého světa. Najdeme zde i detailní popis jednotlivých Mistrovství světa a zajímavosti z těchto turnajů. Dále si zde můžeme přečíst o vývoji jednotlivých taktik, herních rozestavení a také, jak je důležitá pro fotbal týmová práce mužstva. Z této publikace jsme hlavně čerpali při popisu jednotlivých reprezentací, popisu vývoje herních rozestavení a při čerpání informací o historii fotbalu. Kniha je odborně, přehledně a zajímavě napsaná.

Harvey, Dungworth, Miller (2002) *Velká škola fotbalu*. V této literatuře můžeme najít cvičení a pojmy, důležitých pro techniku a taktiku hráče. Publikace je vhodná pro čtenáře, kteří začínají s fotbalem a neznají pojmy jako je placírka, nárt, nebo třeba „šajtle“. Knihu jsme využili při popisu herních formací a systémů.

Horvath (2005) Variabilní útok a kompaktní obrana v rozestavení 4-2-3-1, *Fotbal a trénink*. Další publikace, která nám posloužila při popisu herních systému a rozestavení. Článek se zabývá detailním popisem stylu hry při herním rozestavení 4:2:3:1. Jednotlivými úkoly, které mají hráči, hrající na určitých postech, a celkovému týmovému výkonu mužstva. Dále zde nabízí několik praktických cvičení pro trénink tohoto herního stylu.

Jirkal (2008) Příprava na soupeře českého týmu jejich charakteristika a porovnání hry Česka s úspěšnými týmy na Euru 2008, *Fotbal a trénink*. V dalším článku, použitém pro naši práci se pan Jirkal zaměřuje na hru soupeřů českého národního týmu na EURU 2008. Dále se pak soustředí na popis hry nejlepších týmů tohoto Mistrovství Evropy. Tento článek nám posloužil při tvorbě kapitol o reprezentačních klubech.

Jirkal (2010) Analýza MS 2010 v JAR z pohledu kvality jednotlivých týmů a vkladu týmů do vývoje moderního fotbalu, *Fotbal a trénink*. Pan Jirkal se v tomto článku věnuje nejlepším týmům hrajícím na MS v Jihoafrické republice. Jejich moderním stylem hry, a přínosem pro světový fotbal. Dále pak poukazuje na problémy, které měly týmy nepřizpůsobující se modernímu stylu fotbalu. Tyto informace jsme přiblížili v kapitolách o národních týmech.

Lička (2012) Analýza ME 2012, *Fotbal a trénink*. V tomto článku se pan Lička soustředí na popis stylu hry vybraných týmu hrajících na Mistrovství Evropy 2012. V úryvku můžeme najít i několik obrázků z jednotlivých herních situací, které byli na ME k vidění. My jsme tyto informace využili v kapitole, kde se věnujeme národním týmům.

Dalšími použitými publikacemi byli Navara (1986) *Kopaná: (teorie a didaktika)* a Večeřa, Nováček (1995) *Sportovní hry III*. Obě publikace se zabývají popisem fotbalu, vývojem a jeho historií. Knihy nám velice pomohli při popisu historie a charakteristiky fotbalu.

Steiner (2010) Evropská převaha na světovém šampionátu: názory trenérů, *Fotbal a trénink*. Pan Steiner se v tomto článku zabývá celkovou charakteristikou světového šampionátu, a hlavně analyzuje týmy z evropského kontinentu. Soustředí se na ty, které splnily očekávání, a také na ty, které podali špatný výkon. Tento článek jsme využili v kapitolách zabývajících se reprezentačními kluby.

Steele, Lye (2004) *Velká obrazová encyklopedie zeměpisu*. Tato kniha se zabývá popisem jednotlivých světadílů, a jejich geografickou charakteristikou. V této práci jsme ji využili pro charakteristiku Apeninského poloostrova.

Vaněk (1984) *Malá encyklopedie fotbalu*. Tato rozsáhlá publikace patří mezi nejlepší zpracované encyklopedie fotbalových termínů, klubů, hráčů, trenérů, funkcionářů, doplněná o mnoho statistických údajů. V knize můžeme najít i fotografie fotbalových legend, pravidla a řadu fotbalových zajímavostí. Z knihy jsme čerpali při popisu charakteristiky fotbalu.

Další publikací, z které jsme čerpali, byla Votík (2001) *Trenér fotbalu „B“ licence*. Tato kniha slouží hlavně jako učební materiál pro vzdělávání fotbalových trenérů, kteří chtějí získat trenérskou „B“ licenci. Najdeme zde mnoho zajímavých poznatků ze světa fotbalu, zásady pro trénování mládeže, druhy tréninkových procesů ale také důležité informace k regeneraci hráčů. V publikaci jsou uvedeny i jednotlivé

příklady cvičení pro tréninkovou jednotku. Z této publikace jsme čerpali hlavně historii fotbalu ve světě, ale i u nás v ČR. Dále jsme zde našli obrázky pro naši práci.

3 Analytická část

3.1 Vývoj a historie fotbalu

Fotbal vznikl přirozeným způsobem z míčových her. Tyto míčové hry nacházíme v různých obměnách a na všech kontinentech v každé historické etapě kulturního vývoje člověka (Votík, 2001).

Můžeme se dočíst, že fotbal jako hra, se stala náhražkou lovu, na němž byli naši předci závislí, aby přežili. Z tohoto pohledu se stává gól obdobou zabití. Dalším názorem bývá, že fotbal představuje určitou náhražku bojového rituálu. Nakonec v kopané můžeme najít slova jako (útok, obrana, kapitáni, taktika) (Goldblatt, Acton, 2009).

Fotbal je přibližně 4000 let stará hra. Ovšem novodobý fotbal, tak jak ho známe dnes, není starší více než 160 let. První zprávy o míčových hrách, ze kterých se nejspíše fotbal vyvinul, jsou známy z období 3000 let před naším letopočtem (dále jen před n. l.) z Číny. Tuto hru hráli čínští císařští vojáci, přesná pravidla dnes naznáme. Jako míč používali koženou kouli vyztuženou vlasy a ptačími pery. Hráči mohli hrát rukama i nohama. Další prameny nacházíme v Japonsku, přibližně 500 – 600 let před n. l., dále pak v Egyptě, Řecku a nakonec i v Římském impériu. Míčové hry byly také oblíbené u Mayů a Aztéků (Votík, 2001).

Ze všech starověkých míčových her je nejvíce podobné dnešnímu fotbalu čínské „kudžu“, kdy dvě mužstva postrkovala míč směrem k pevné brance. (Goldblatt, Acton, 2009)

Jedny z prvních zpráv ze středověku o hře fotbal jsou známy z Francie, Itálie, ale hlavně z Anglie. Zde vznikl i název dnes nejpopulárnější hry na světě, football, z anglických slov foot a ball. Tento název je již mezinárodním a platným termínem

označujícím tuto hru. V dřívějších publikacích se můžeme ještě setkat s označením „kopaná“ (Navara a kol., 1986).

V této době se fotbal hrál většinou v Itálii, Francii, ale především v Anglii, kde hráli až stovky hráčů, jejichž cílem bylo dopravit míč do branky. Většinou docházelo k pouličním rvačkám a poškozování veřejného i soukromého majetku. Proto bylo v historii vydáno několik dekretů, které hru zakazovali. Nejstarší je znám z roku 1313. Opakované zákazy fotbalu svědčí o tom, že tato hra byla velice populární (Večeřa, Nováček, 1995).

Za určitý přelom můžeme považovat vývoj v 18. a především 19. století v Anglii. Míčové hry, které se podobají fotbalu, byly součástí výuky na anglických školách. Datem vzniku původních pravidel je uváděn rok 1840. Nejednotný přístup k pravidlům dal podnět k založení prvního fotbalového svazu na světě. 26. října 1863 založilo 11 zástupců škol a klubů v Londýně fotbalovou asociaci „Football Association“. Nejstarší známá pohárová soutěž vznikla o 8 let později v roce 1871. Byl jím Anglický pohár, dnes známý jako FA Cup, kterého se účastnilo 50 klubů. Již o rok později se uskutečnilo první mezistátní utkání, které se hrálo ve skotském Glasgow mezi Anglií a Skotskem (Votík, 2001).

Jako první se fotbal rozšířil do Evropy, postupem času pak do celého světa a to především díky husté síti britských obchodníků, námořníků, bankéřů, kupců, kteří se na konci 19. století plavili po celé zeměkouli. S nárůstem fotbalových klubů vznikali i fotbalové asociace různých zemí. Tato skutečnost nakonec vedla k tomu, že se 21. května 1904 sešli zástupci národních asociací Francie, Belgie, Dánska, Holandska, Španělska, Švýcarska a Švédska v Paříži a dali vzniknout Mezinárodní federaci fotbalových asociací dnes známou pod zkratkou FIFA. Prvním předsedou byl zvolen R. Guerin. Hlavní sídlo organizace FIFA se nachází ve švýcarském Curychu. První Mistrovství Světa (MS) bylo uspořádáno v Uruguayi v roce 1930 a vítězem se stal domácí tým. Na OH se fotbal poprvé objevil již v roce 1908 a vítězem se stalo mužstvo z Anglie. Stále větší popularizace fotbalu dala podnět vzniku kontinentálních federací a asociací. Jihoamerická fotbalová konfederace (Conebol) vznikla roku 1916, po ní následovaly Evropská unie fotbalových asociací (UEFA) a Asijská fotbalová konfederace obě roku 1954, v roce 1956 pak Africká fotbalová konfederace a roku 1961 fotbalová konfederace Severní a Střední Ameriky a Karibské oblasti (CONCACAF). Jako poslední vznikla roku 1966 fotbalová konfederace Oceánie. Každá z těchto

organizací řídí vlastní soutěže a podle daného klíče FIFA se účastní MS (Navara a kol., 1986).

Fotbal se neustále vyvíjí. Vznikají nová družstva, obměňují se pravidla, tak aby se fotbal hrál co nejvíce v duchu „fair-play“. Je to ovšem velice složité, a to především profesionalismem, který se ve fotbale vyskytuje v obrovské míře. Dnes je fotbal především o penězích, pokud se dozvíme, kolik někteří hráči berou peněz, tak nad těmito částkami zůstává rozum stát. Tato hra již nepředstavuje jen radost z pohybu, z gólu a z přátelství, je to hlavně byznys a práce.

3.2 Vývoj českého fotbalu od konce 19. století

K nám se fotbal začal dostávat na konci 19. století, někdy mezi léty 1880 a 1890. Zpočátku se hrálo v cyklistických a veslařských klubech. První fotbalové utkání u nás se odehrálo 29. září 1887 v Roudnici nad Labem. Mezi nejstarší kluby u nás patří AC Sparta Praha (1891) a SK Slavia Praha (1892). Nejdříve vznikaly fotbalové kluby pouze v Praze, ale postupem času se fotbal rozšířil i do ostatních koutů Čech. Velice tomu přispělo i vydání fotbalových pravidel v českém jazyce roku 1897, které přeložil Josef Rösler-Ořovský. Již za 2 roky bylo u nás sehráno první mezinárodní utkání mezi SK Slavia Praha a družstvem Berlína s výsledkem 0:0. 19. října roku 1901 došlo v Praze k ustanovení Českého svazu fotbalového (ČSF). V roce 1921 pak byla po rozkolu ČSF založena Československá asociace fotbalová (ČSAF), která byla v roce 1922 přijata do FIFA. Do UEFA vstoupil československý fotbal až o 32 let později roku 1954. Poté byl český fotbal řízen ještě několika svazy, které se v průběhu let obměňovaly, rušily a zakládaly. Zlomový bod přichází až roku 1993, kdy došlo k rozdělení Československa, a vznikl samostatný svaz, který řídí český fotbal pod názvem Českomoravský fotbalový svaz (ČMFS). Mezi největší úspěchy českého fotbalu řadíme 2. místo na ME 1996 v Anglii, 2. Místo na ME 2000 na Slovensku (hráči do 21 let), 3. - 4. místo na ME 2004 v Portugalsku (Votík, 2001).

Od roku 2011 již nemáme ČMFS ale FAČR (Fotbalová asociace České republiky). Současným předsedou je Miroslav Pelta.

3.3 Charakteristika fotbalu

Podle Votíka (2001) je fotbal sportovní, branková, týmová hra, která patří v České republice k těm nejoblíbenějším. Na profesionální úrovni je ovlivněna faktorem ekonomickým a politickým. Může však sloužit jako vhodná forma aktivního odpočinku, nebo jako zábava v rekreačních aktivitách. Herní zatížení určují tři faktory: objem, intenzita a složitost, které se ve hře objevují.

Co se týče světového fotbalu, tak i zde patří mezi nejoblíbenější sporty na světě. O tuto kolektivní hru se zajímají miliony fanoušků, manažerů a hráčů. Klade vysoké nároky na přípravu hráčů v oblasti pohybové kultury, ve zvládnutí kolektivních akcí a v přesnosti ovládnutí balónu. Fotbal ovlivňuje tělesný vývoj a upevňuje morálně volní vlastnosti hráčů (www.fotbal.cz).

Fotbal můžeme charakterizovat jako soutěživou činnost dvou mužstev, z nichž každé se snaží soupeři vstřelit co největší počet branek a současně jich co nejméně obdržet. Probíhá v konkrétním utkání, za určitých objektivně platných pravidel. Zpravidla se v průběhu hry střídají dvě fáze, jedna z nich je kdy tým má míč pod kontrolou a útočí, druhá kdy se nenachází v držení míče a brání. Hra je tvořena herními činnostmi jednotlivce, herními kombinacemi a systémem hry družstva (Navara a kol., 1986).

Podle Vaňka (1984), je fotbal kolektivní míčová sportovní hra, pro niž je charakteristická součinnost dvou soupeřících mužstev. Podstata hry spočívá v tom, že soupeřící mužstva se snaží překonat protivníka lepším ovládnutím hry a vstřelením vyššího počtu branek, za dodržování vymezených pravidel. Během průběhu hry nesmí žádný z hráčů, vyjma gólmana, hrát rukou.

Votík (2001) popisuje, že složitost zatížení hráče v zápase, vyplývá z jeho celkové činnosti, kterou na hřišti provádí. Dále pak z nepřetržitých nároků v oblasti vnímání a rychlého rozhodování při provádění herních činností jednotlivce, kombinací a jejich řetězcem. Velikost zatížení a nároky na hráče jsou různé. Závisí to na kvalitě jeho pohybových schopností, zkušeností, taktických úkolů, které plní, síle soupeře a důležitosti utkání. Z výsledku analýz můžeme pozorovat, že hráči v průběhu utkání překonávají vzdálenosti pohybující se v rozmezí 9 – 13 km. Kupříkladu hráči středové řady, neboli záložníci absolvují během utkání 4800 – 5200 m chůzí, 3100 – 3700 m klusem, 2200 – 2800 rychlým během a 900 – 1300 m sprintem. Nutno podotknout, že

analýzy utkání probíhaly u světových mužstev. Současné pojetí hry je charakterizováno neustále se zvyšujícími požadavky na hráče jak v oblasti fyziologické tak i psychologické. Hráč má čím dál tím méně času a prostoru na provedení herních činností a musí být pohotový při reakci na změny, probíhající během utkání (rychlé rozhodování, řešení herních situací).

Zatížení v zápase rozvíjí především vytrvalost v rychlosti, výbušnou sílu svalů dolních končetin a koordinaci. Hráč může v zápase ztratit až 3kg své hmotnosti. Tepová frekvence se pohybuje v průměru okolo 165 – 175 tepy za minutu (Večeřa, Nováček, 1995).

Je zřejmé, že fotbal se neustále mění a vyvíjí ve všech směrech. V oblasti nároků na hráče, systémů hry a psychických nároků na hráče. Mezi výrazné změny jednoznačně patří úloha brankáře. Dnes gólman zastává funkci tzv. „chytajícího libera“. Kdy jeho úkoly nejsou jen chytání v prostoru vápna, ale také vybíhání mimo. S tím se mění i nároky v tréninku. Musí si osvojit vlastnosti, které dříve charakterizovali hlavně hráče v poli, jako třeba čtení hry, přihrávání a vedení míče. (Votík, 2001).

Fotbal se samozřejmě jako každá jiná hra neustále vyvíjí. Na hráče jsou kladeny stále větší požadavky ohledně fyzického, ale i psychického zatížení. Dnes už nemají tolik času na zpracování míče, rozhlédnutí se a přihrávku. Jakmile hráč drží míč o trochu déle, přijde o něj. Dnes mají obrovskou výhodu hráči, kteří jsou rychlostně založení, jako třeba Cristiano Ronaldo, Lionel Messi, Theo Walcott a další. Jejich výhodou jsou rychlé nohy a skvělá práce s míčem. Proto tito fotbalisté patří mezi nejlepší na světě.

S rostoucí náročností zápasu, se samozřejmě hledají i nové tréninkové metody, tak aby se tréninková jednotka co nejvíce podobala zápasovému zatížení. Dnes není rozhodující běhat co nejvíce, ale co nejúčelněji. S tímto trendem, se samozřejmě vyvíjí i technika, a proto hráči používají sporttesty, které měří jejich tepovou frekvenci, a oni tak mohou běhat na takovém zatížení, jaké potřebují. Mění se i příprava na zápas. Dnes se většinou upouští od statického strečinku, a přechází se na dynamický strečink.

3.4 Vznik a vývoj herních formací

Od počátku vývoje fotbalu až do nedávné doby označoval pojem systém hry a herní formace, to samé. V moderním fotbale však tyto dva termíny odlišujeme.

V současné době rozumíme pod pojmem systém hry, systém obranný a útočný. Pro toto rozlišení bylo rozhodující zdůrazňování obsahu činnosti hráčů v obranně a útoku, které se stalo dominantní nad formou, neboli rozestavením (Bedřich, 2006).

Podle Votíka (2001) se pojmy systém hry a rozestavení mužstva ztotožňovali do 60. – 70. let 20. století. Jelikož základní rozestavení bylo v historickém vývoji fotbalu nejvýznamnějším kritériem dělení systému hry družstva. Rozhodujícím faktorem pro vývoj vztahů mezi těmito pojmy bylo, že se při hodnocení systému hry družstva začala více zdůrazňovat organizace činnosti týmu v obranné a útočné fázi hry. Příčinou byl samotný vývoj fotbalu, kdy ve velké míře dochází k prohlubování organizace hry, zvýrazňuje se variabilita a dynamičnost obsahu činnosti v útočné a obranné fázi. V současném pojetí je však potřeba tyto dva pojmy spojovat. Hledat vztahy mezi nimi, které zde jsou. Samotná realizace systému hry je podřízena základnímu rozestavení.

Herní formace je vlastně základní tvar fotbalového týmu, rozmístěného na hrací ploše. Popisujeme ho počtem hráčů v poli. To znamená, že herní formace 4:4:2 má čtyři hráče obranné řady, čtyři hráče středové řady a dva útočící hráče. V dnešním moderním fotbale se objevuje pojem „totální fotbal“, tento styl opouští pevnou formaci a upřednostňuje pružnost. Znamená to tedy, že tým nemá pevné rozestavení hráčů, ale v průběhu hry se mění. Tento styl je velice náročný na kondici hráčů, ale těžko se brání (Harvey, Dungworth, Miller, 2002).

V počátku hry neexistovalo žádné uspořádání hráčů v poli. Nebyli definované ani jejich pozice. Hráči spíše bojovali, jejich technika byla na nízké úrovni a upřednostňovala se hlavně síla a rychlost. Postavení bylo spíše ragbyové. V 60. – 70. letech 19. století byl stabilizován přesný počet hráčů na hřišti. Tedy jeden brankář, jeden obránce, jeden záložník a osm útočníků. Toto rozestavení bylo podmíněno tehdejšími stylem hry. Kdy jeden útočící hráč se snažil proniknout za obranu soupeře a zbytek týmu se sunul za ním a čekal na odražený nebo zatoulaný míč. Tento charakteristický rys byl převzat z ragby (Bedřich, 2006).

V 19. století byl defenzivní způsob hry něčím úplně cizím. Tomu odpovídalo i rozestavení, kdy většina hráčů hrála v útoku. V 1. oficiálním mezistátním utkání roku 1872, kdy proti sobě nastoupili Anglie a Skotsko, odpovídalo i rozestavení na hřišti této době. Anglie nastoupila ve formaci 1:2:7 (1:1:8) s tím, že poslední obránce sbíral odražené nebo zatoulané míč, a snažil se je nakopnout zpět na útočníky. Anglie disponovala technicky zdatnými hráči. Naproti tomu Skotové překvapili formací 2:2:6,

kdy úkolem středových hráčů bylo přihrávat si mezi sebou a míče nakopávat až v krajních případech. I přes to, že rozestavení hráčů obou mužstev bylo velmi útočně postavené, zápas skončil remízou 0:0. Postupně se stále více začala používat nová dovednost, a to přihrávka (www.fotbal-trenink.cz).

Herní formace postupem času procházeli mnohými změnami, kdy docházelo k vyvážení obránců a útočníků. Začalo se spíše myslet na obrannou činnost. Tím jak se měnily taktické pokyny, se musela změnit i formace. Taktika, kdy trenér vyžaduje více přihrávek, než nakopávaných míčů sebou přináší i přenesení většího počtu hráčů do záložní řady.

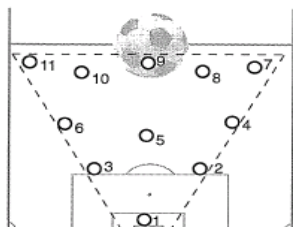
3.5 Herní formace klasického stylu

3.5.1 Systém pyramidový (2:3:5)

Vznik tohoto systému připisujeme hráčům z Walesu, kteří ho použili v 80 letech 19. století. Trenér Prestonu North End W. Suddel, patřil mezi manažery, kteří tuto formaci přijali jako první. Pyramidový systém charakterizují některé prvky. Mezi ně například patří nerovnoměrné zatížení hráčů různých řad. Dalším rysem je obranná činnost, kterou vykonávají dva obránci, kteří se skoro vůbec nevzdálí od pokutového území, kde vyčkávají na útok soupeřících hráčů, aby následně odráželi a bránili jejich pokusy o střelbu. V tomto snažení jim pomáhají dva krajní záložníci a také střední záložník. Z toho můžeme vyvozovat, že každý hráč si plnil svoji funkci na poměrně malém prostoru. Obráncům velice pomáhalo v jejich snažení ofsajdové pravidlo. Kdy hráč se nacházel v ofsajdu, pokud neměl před sebou tři protihráče. Pokud tým měl pohyblivého obránce, který se často vysouval k půlicí čáře, a posouval hranici ofsajdové čáry dále od brány, docházelo k častému přerušování hry. Tím se fotbal stával méně zajímavým. Toto platilo až do začátku 20. století, kdy se pravidla změnila do současné podoby a díky tomu útočníci opět získávali převahu nad obránci a začalo padat i více branek. Zatímco evropské a jihoamerické týmy postupně začali přecházet i na jiné herní rozestavení, většina týmů Velké Británie praktikovala tuto formaci až do poloviny 20. století (www.fotbal-trenink.cz).

Použití: Uruguay, na MS 1930 (toto mistrovství tým z Uruguay vyhrál)
Argentina, na MS 1930 (finalista)

Obrázek 1: Rozestavení 2-3-5 „pyramidový systém“

Zdroj:(Votík, 2001)

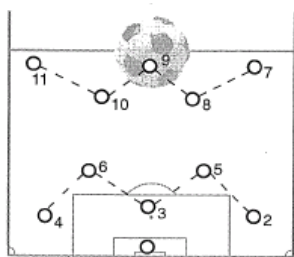
3.5.2 WM Systém(3:2:2:3)

Na fotbalovou scénu tento systém poprvé přivedli Angličané. Konkrétně trenér Arsenalu Londýn, Herbert Chapman, a to ve 20. - 30. letech 20. století. Oproti ostatním rozestavením, se stala výraznou změnou obrana složená ze tří hráčů. Kdy krajní obránci měli za úkol bránit krajní útočníky soupeře. Střední záložníci byli zformováni do čtverce, kdy dva zadní měli obranné povinnosti a dva přední se zapojovali do útoku spolu se třemi útočníky. Podle základního rozestavení na hřišti získal tento systém název WM. Toto rozestavení platilo za ofenzivně velmi atraktivní. V defenzivě se však objevovali nevykryté prostory, které měli za úkol vyplňovat defenzivní záložníci (Borbély, 2006).

Bedřich (2006) ve své knize uvádí, že tato formace se stala velice populární a přijala ji většina týmů a reprezentací pro příštích 25 let. Systém charakterizoval hlavně řád, který vedl ke strnulosti hry. Ze hry se postupem času vytratila atraktivita, byly potlačovány individuální herní schopnosti na úkor důsledného bránění daného prostoru. Hra se stala stereotypní, nudnou a zápasy nejčastěji končili 0:0, 1:0, 0:1.

Tento systém nám ukázal, že o fotbale se začalo více přemýšlet. A spousta trenérů začala hledat takové herní rozestavení, aby vyhrála co nejvíce zápasů. Dobře organizovaná obrana byla základním klíčem k úspěchu, a proto se jí začala přidávat větší důležitost. Na krátkou dobu se ve světě objevil podobný styl WM systému a to rozestavené WW.

Obrázek 2: : Rozestavení 3-2-2-3 „WM systém“

Zdroj: (Votík, 2001)

3.5.3 Systém 4:2:4

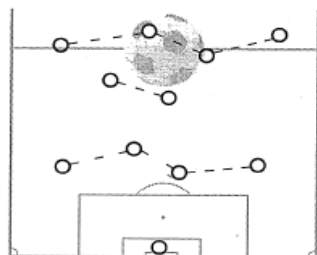
Čtyřobráncový systém se kterým jako první přišli Maďaři. Vrátili fotbalu opět pohyblivost, vtíp a tvůrčí improvizaci. Toto rozestavení se začalo používat v 50. letech 20. století. Maďarští fotbalisté jako první odhalili nedokonalosti tříobráncového systému. Hlavní výhodou oproti systému WM, bylo roztáhnutí tříčlenné obrany, díky 2 krajním útočníkům a díky tomu začali vznikat volné prostory, do kterých nabíhali střední útočníci, popřípadě záložníci (Bedřich, 2006).

Systém byl velice pružný. V obranné části hry se rozestavení měnilo na 4:3:3, kdy jeden krajní útočník se stahoval do záložní řady a vypomáhal při bránění. Systém vyžadoval od krajních obránců zapojení do útoku, jejich úkolem už nebylo pouze obrátit soupeře o míč, ale vyvézt míč a konstruktivně ho rozehrát. Proto se měnilo rozestavení i při přechodu do útoku na 3:3:4, kdy jeden bek se posouvá do záložní řady a vypomáhá při útoku. Při pohledu na toto rozestavení se zdálo, že je slabé v záloze, ovšem díky práci krajních obránců a útočníku byla posílena jak defenzivní tak i ofenzivní činnost záložní řady. Systém kladl velké nároky na psychickou a fyzickou připravenost hráčů. Můžeme zde také pozorovat náznaky zdvojování a kombinaci zónového a osobního bránění (Borbély, 2006).

Jako první toto rozestavení praktikovali Maďaři, ovšem k dokonalosti ho přivedl až tým z Brazílie, který tento systém pod vedením trenéra Vincente Feoliho stále zlepšoval. Brazílie vyhrála v letech 1958 – 1970 celkem 3 tituly Mistrů Světa. První v roce 1958 ve Švédsku, kdy ve finále porazili domácí tým 5:2. V Brazílské sestavě se objevila i budoucí legenda světové kopané, Pelé. Rok na to systém 4:2:4 ovládl světovou kopanou. Druhý titul získali hned o 4 roky později na MS v Chile, kde

porazili Československou reprezentaci 3:1. Třetí pak na MS v Mexiku roku 1970, kdy si ve finále poradili s týmem Itálie 4:1 (Goldblatt, Acton, 2009).

Obrázek 3: Rozestavení 4-2-4

Zdroj: (Votfk, 2001)

3.6 Herní formace moderního stylu

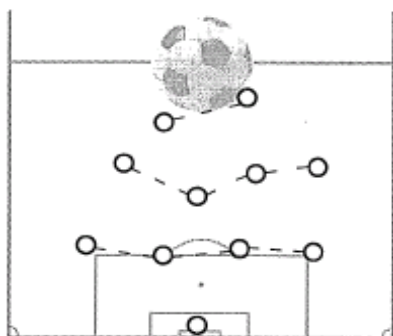
3.6.1 4:4:2 systém

Toto herní rozestavení, patří v amatérských fotbalových soutěžích k jednomu z nejvíce používaných. Donedávna tomu tak bylo i u profesionálních týmů, které postupem času přecházejí na nové, moderní a vylepšené formace. Toto rozestavení, může být hodně variabilní, podle potřeby trenéra. Můžeme hrát klasicky se středovými hráči vedle sebe, a nebo za sebou tzv. diamant. To nám umožňuje lepší podporu útočné řady, kdy vysunutého středního záložníka hraje zpravidla hráč nadprůměrných kvalit, v týmu Argentiny to býval Diego Maradona, a stálého hráče pro defenzivní úkoly, který vykryvá prostor před vápnem. Klasickým příkladem může být bývalý hráč Itálie Genaro Gattuso.

Pánové Harvey, Dungworth a Miller (2001), popisují tento systém jako defenzivní, kdy velice důležitý je střed hřiště. Důležitou roli zde hrají také útočníci, kteří musejí zvládnout pokrýt poměrně velkou část hřiště. Při přechodu do útoku, fungují krajní záložníci jako krajní útočníci a dostávají se do křídelních prostorů. Velké fyzické nároky jsou zde kladeny na záložní čtveřici, která při zahájení útoku podporuje vysunuté útočníky, a při ztrátě balonu se musí co nejrychleji vrátit na svoji polovinu a plnit obranné úkoly.

Hodně flexibilní rozestavení, které má nejblíže k systému 4:5:1 a 4:3:3. Můžeme ho považovat za optimální obsazení prostorů na požadované herní záměry a taktické úkoly v rámci dvou základních herních fází (útočná a obranná). Umožňuje pevné rozestavení obranné čtveřice a vyplňování prostorů mezi obrannou a středovou linií hráči záložní řady. Při získání míče a přechodu do útočné herní fáze umožňuje vyvážené a relativně bezpečné zapojení obránců do ofenzivy (Borbély, 2006).

Obrázek 4: Rozestavení 4-4-2

Zdroj: (Votík, 2001)

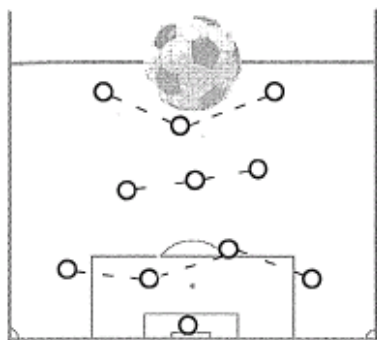
3.6.2 4:3:3 systém

Tento systém hry se vyvinul z rozestavení 4:2:4, kdy se jeden útočící hráč, stáhnul na místo krajního záložníka. I přes to, že v útoku jsou tři hráči, nemůžeme tento styl hry považovat přímo za ofenzivní, jelikož při ztrátě balónu se krajní útočníci aktivně zapojují do bránění a mužstvo přechází do rozestavení 4:5:1. Tříčlenná záložní řada hraje blízko u sebe, a působí jako kompaktní linie, kdy se trojice pohybuje laterálně po hřišti jako jeden útvar. Útočníci ovšem hrají přesně naopak, jsou roztaženi po celé šíři hřiště a čekají na náběhy do středu, nebo do křídelních prostorů. Tento systém proslavil především národní tým z Holandska. Na klubové úrovni pak Ajax Amsterdam a Chelsea FC. V 60. letech 20. století, praktikoval trenér Nero Rocco podobný systém hry, ovšem s tím rozdílem, že obranná řada tvořila tři předsunuté bránící hráče a pod nimi, volného hráče tzv.: „libera“. Trojice předsunutých hráčů bránila osobně a volný hráč za nimi měl úkol „zametače“, kdy sbíral volné míče a zastavoval hráče, kteří prošli přes tříčlennou zed' (www.fotbal-trenink.cz).

Pan Bauer (2006) poukazuje na fakt, že v tomto rozestavení je velký důraz kladen na trojici záložníků, kteří operují na poměrně velkém prostoru. Tento systém se ve velké míře praktikuje v juniorských soutěžích. Výhodou je pevné postavení útočících hráčů, především pak v křídelních prostorech. Kromě toho tento systém klade menší nároky na kondici hráčů než rozestavení 4:4:2 a 3:5:2.

Převážná část herního dění dnes probíhá ve středu zálohy, a tým který úspěšně ovládá střed zálohy, vítězí. Zde se hra rodí, ale také rozpadá a proto je velice důležité toto herní pole ovládat. Za optimální obsazení, se považuje trojice středových záložníků, která efektivně pokrývá střed pole a při defenzivní činnosti území před vápnem. Díky tomu, že se středová formace drží blízko sebe a může tak kontrolovat hru, ale i rychle se zapojit do bránění po ztrátě míče, může také křídelním útočnickům vypomoci při defenzivní činnosti. Ve finále se pak do obranné činnosti zapojuje 9 hráčů. Zapojení tří hráčů do útočné činnosti můžeme považovat za efektivní, kdy tlak na obranu hostujícího mužstva je poměrně velký, a krytý třemi záložníky, kteří při získání odraženého míče, nebo zachycení špatné přihrávky, vracejí svůj tým do ofenzivní činnosti. Defenzivní činnost útočnicků je velmi rozmanitá, záleží na tom, jaký styl chce tým praktikovat. Střední útočník má za úkol narušovat rozehrávku stoperů (středních obránců), krajní útočníci se pak podle potřeby stahují na úroveň hráčů středové řady, a nebo jsou mírně povytaženi a vytváří tak tlak na krajní obránce (Borbély, 2006).

Obrázek 5: Rozestavení 4-3-3

Zdroj: (Votík, 2001)

3.6.3 4:5:1 systém

Tento herní systém je velice variabilní. Umožňuje rychlý přechod do útoku, a zároveň díky zastoupení trojice hráčů ve středově řadě dobrou defenzivní činnost po ztrátě míče. Tento systém můžeme rozdělit na dvě hlavní větve 4:2:3:1 a 4:1:4:1. Samozřejmě se může při potřebě trenéra rozestavení pozměnit.

Základní rozestavení ve formě s jedním defenzivním a čtyřmi ofenzivními záložníky, řadí pánové Goldblatte a Acton (2009) spíše mezi defenzivní. Hlavní výhoda spočívá v zahuštěné střední záloze, která má za úkol získávat odražené míče, popřípadě dokázat změnit rytmus hry. Osamocený útočník je pak odkázán sám na sebe, musí být schopen podržet balón, dokud ho nedoplní ostatní hráči záložní řady. Tento systém praktikoval anglický tým Chelsea FC, který s ním v letech 2005 a 2006 vyhrál Anglickou Premier league. Rozdíl mezi popisovanými větvemi rozestavení 4:5:1, není nijak zvláště velký. Obě dvě jsou postavené na zastoupení tří hráčů ve středu zálohy. Ovšem u první větve zajišťují defenzivu dva hráči u druhé pak jediný. Další rozdíl je v podpoře útočníka. U rozestavení 4:2:3:1 jsou tři ofenzivní záložníci vysunuti a mají hlavně útočné úkoly, oproti rozestavení 4:1:4:1, kdy všichni záložníci plní úkoly jak útočné tak po ztrátě míče i obranné. Systém 4:2:3:1 je hodně populární u mužstev v Evropě.

Herní rozestavení se dvěma defenzivními středovými záložníky velice dobře popisuje pan Horvath (2005, 8-11) v časopise Fotbal a trénink. Tento systém hry můžeme najít hlavně u Španělských mužstev soutěži Primera Division, i proto patří tato liga mezi nejlepší a nejpohlednější na světě. Někteří trenéři, jak už bylo řečeno, používají toto rozestavení jako defenzivní se zahuštěným středem pole, můžeme ho pak pozorovat jako 4:5:1, kde svoji roli sehrávají hlavně křídelní záložníci. Jde tedy o velice flexibilní a variabilní rozestavení hráčů, kteří svojí kombinační hrou vytvářejí rovnoměrné rozestavení do fotbalových trojúhelníků při útočné hře. Velkým krokem dopředu jsou ofenzivní úkoly krajních obránců, kteří mimo bránění mají za úkol minimálně v takové míře podporovat útok v prostorách postraních čar. Měli by se pokoušet o velké množství centrů a finálních přihrávek. Nároky na střední obránce jsou velice podobné jako u systému 4:4:2, zabezpečují obrannou linii při ofenzivním pojetí krajních obránců, musejí být tedy mnohem obezřetnější. V obranné činnosti hrají velkou roli dva defenzivní záložníci, kteří mají hned několik úkolů: 1. Vytvářejí se středními

obránci čtverec, kde uzavírají útoky soupeře vedené středem hřiště. 2. Při zajišťování středního obránce a beka (krajního obránce), se zde naskýtá možnost zasunutí jednoho z defenzivních záložníků do stoperské dvojice. 3. Aktivním a agresivním stylem hry narušují útočné činnosti soupeře. 4. Zajišťují rozvinutí útočných kombinací ve střední zóně. Pro kvalitní obrannou činnost mužstva jsou to strategické posty. Nejlepší post zastupuje ofenzivní záložník, kde by měl nastupovat kreativní hráč, s dobrými technickými schopnostmi. Jeho hlavním úkolem je řídit útočnou činnost a podporovat krajní záložníky a osamoceného útočníka. Může dojít i k výměně s útočníkem během hry. Krajní ofenzivní záložníci se pohybují převážně v křídelních prostorech, měli by zvládat hru 1:1, být rychlostně a technicky zdatní, a zásobovat útočníka ve vápně kvalitními centry. V obranné fázi pak iniciují tvorbu presinkových situací při rozehrávce soupeře do krajních prostorů. Při vedení útoku, hráč na slabé straně hřiště podporuje útočníka ve vápně a pokouší se o zakončení. Osamocený útočník by pak měl podržet míč v útoku a sklepávat ho na spoluhráče, kteří ho doplňují. Nikdy by neměl chybět ve vápně soupeře, to je jeho hlavní prostor. Neměl by se ani dostávat do křídelních prostorů, aby nezavíral lajny krajním záložníkům. Velkou výhodou tohoto rozestavení je velká flexibilita, kdy mužstvo může plynule přecházet do herního rozestavení 4:3:3, 4:5:1 a nebo 4:4:2.

Obrázek 6: Rozestavení 4-2-3-1

Zdroj: fotoarchiv autora

3.7 Nejvyspělejší týmy a jejich herní styly

3.7.1 Španělsko

Španělsko patří mezi fotbalovou velmoc. Dlouhou dobu tomu však tak nebylo, Španělé mají vynikající fotbalisty, La Liga Primera patří mezi nejlepší na světě, a přesto národní tým dlouhou dobu čekal na úspěch z Mistrovství Světa.

Do roku 2008 mělo Španělsko pověst skvělého, ale mezinárodně neúspěšného mužstva. Dlouhá léta byla záhadou, jak je možné, že tak vynikající a kompaktní tým nedosahuje úspěchů na mezinárodní scéně. Prolomení přišlo na Mistrovství Evropy 2008 v Rakousku - Švýcarsku, kde na cestě za titulem neprohráli ani jeden zápas a zároveň vyskočili na první místo žebříčku FIFA. Řídícím orgánem pro fotbal ve Španělsku je Real Federacion Espanola de Futbol, který vznikl v roce 1913. Národní stadion reprezentace nemá, a proto svá kvalifikační utkání hrají na stadiónech jednotlivých španělských týmů. První zápas sehrál národní tým v roce 1920 proti Dánsku, a byl úspěšný, vyhrál 1:0. Nejvyšší výhru pak zaznamenal v roce 1933, kdy porazil reprezentaci Bulharska vysoko 13:0. Největší porážku pak utřil v roce 1928 s Itálií, kdy prohrál 7:1. Španělsko má profesionální soutěže La Ligu, pod kterou spadají dvě Divize Primera (20 klubů) a Segunda (A 22 klubů a B 80 klubů ve 4 divizích). Návrh na vytvoření národní ligy byl předložen již v roce 1927, a o rok později se hrály první zápasy. První rok měla soutěž pouhých 10 účastníků a 3 z nich Real Madrid, Barcelona a Athletic Bilbao nikdy neseštopili s Primera division. Další známou španělskou soutěží je pohár Copa del Rey, který prošel několika obměnami až do dnešní podoby. Účastní se ho pravidelně všechny týmy Primera Division, Segunda A, 23 celků ze Segundy B, které doplňují vítězové z divizí Tercera, nebo druhé nejúspěšnější týmy, pokud vítězové jsou rezervou větších klubů. Tým, který získal nejvíce titulů je Real Madrid s počtem 32, na druhém místě se pak nachází Barcelona s počtem 21 (Goldbatt, Acton, 2009).

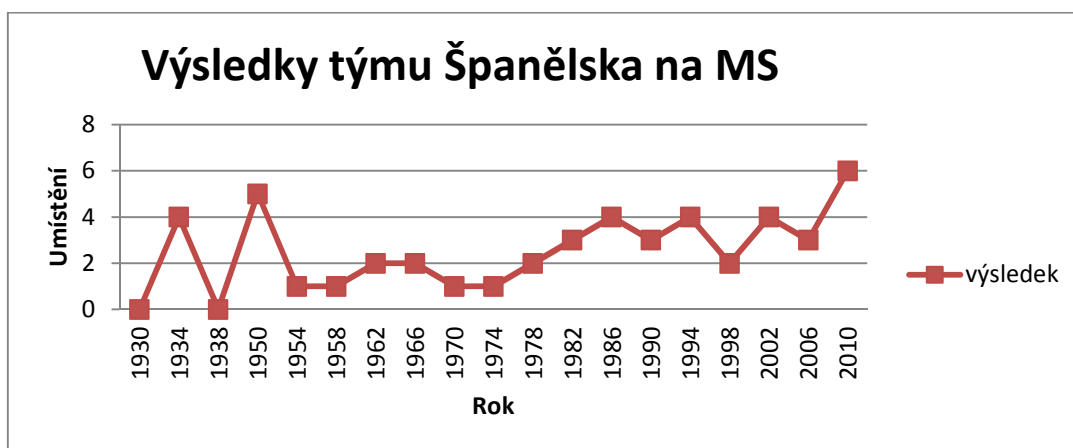
Pokud se podíváme na poslední tři velké turnaje, zjistíme, že španělská reprezentace ovládla fotbalový svět a zaslouženě se stala nejlepším týmem, když se jí podařilo vyhrát EURA 2008, 2012 a MS 2010. Na Mistrovství Evropy 2008 vycházel tým z rozestavení 4:4:2 ve skupinách, které pružně obměňoval na 4:1:4:1 a 4:1:3:2.

Trenér Aragones se sestavou většinou nijak zvláště netočil. V obranné řadě nastupovali ve stoperské dvojici Marchena a Puyol, levý obránce Capdevila a zprava Ramos. Středoví záložníci Senna a Xavi Hernández, kdy první jmenovaný měl spíše defenzivní úkoly a při útočných výletech Ramose se stahoval na jeho místo. Xavi Hernández měl pak za úkol tvořit hru, což se mu tolik nedařilo a byl často střídán Fabregasem. Na krajích zálohy nastupovali Iniesta a Da Silva, jejichž úkolem bylo otevírat hru pro krajní obránce. Iniesta se také často posouval do středu zálohy a pomáhal tvořit hru, zároveň tak umožňoval Ramosovi zapojovat se do útočných akcí. V útoku pak Španělé využívali dvojici Torres, Villa, který se stal nejlepším střelcem EURA se čtyřmi brankami. Více aktivní byl však Torres, který operoval po celé šíři hřiště a velmi dobře pracoval dozadu. Po Zranění Villi přešli Španělé do rozestavení 4:5:1, kdy na hrotu hrál samotný Torres a k Xavim se do středu zálohy dostal Fabregas. Po celý turnaj upřednostňovali Španělé kombinační hru po zemi, s minimem osobních soubojů ve středu pole (Xavi v jednom zápase pouze 5 aktivních soubojů) a přesné krátké přihrávky. Velkou silou a zbraní týmu byla vysoká úroveň ovládní a kontroly míče pod tlakem, dále pak velice dobře řešené situace 2:2 a 3:3, kdy se neuchylovali k nákopům dopředu, ale za každé situace se snažili udržet míč na svých kopačkách. Výborná práce v defenzivě, těsné napadání v záloze, kolmice pohyblivým útočníkům, často postupný útok na hodně přihrávek to vše zdobilo hru Španělska na EURU 2008, kde předváděli útočnou a velmi atraktivní hru. Mezi nejlepší hráče patřil Casillas, Senna, Villa. Tým z Pyrenejského poloostrova zaslouženě získal po 44 letech titul mistra Evropy (Buzek, 2008, s. 11-16).

Na Mistrovství Světa v Jihoafrické republice (2010), kde Španělský národní tým získal poprvé v historii titul, se prezentoval celoprostorovou kombinační hrou založenou na skvělých individuálních dovednostech hráčů. Hráči opět předváděli líbivý a účelný fotbal. Základní rozestavení při obranné činnosti 4:2:3:1 s Torrese osamoceným na hrotu a Villou na levém kraji zálohy. Oproti ME 2008 je hned několik změn, ve stoperské dvojici nastupuje s Puyolem Piqué, Sennu v defenzivě nahrazují Xabi Alonso a Sergio Busquets, na levém kraji zálohy pak hraje místo Silvi Villa. Při přechodu do útoku se pak rozestavení mění na 2:3:3:2, nebo 4:1:3:2, krajní obránci podporují útok, Busquets zůstává, Xabi Alonso se vysouvá k Xavimu a Iniestovi, Villa se posouvá na hrot k Torresovi. Zásadním rozdílem oproti EURU 2008 je podpora Xabiho Alonsa Xaviho a Iniestu, kdy tato trojice tvoří motor týmu. Španělsko už nespolehalo jen na Xaviho. Hlavním herním prvkem byla kombinace a držení míče ve 4 - 5ti lidech a poté

pas do křídla na nabíhajícího Ramose, Capdevillu, nebo dlouhá narážka do křídla, nebo překvapivá kolmice na útočníka. Rozdíly oproti EURU 2008: **1.** Dříve byla hra viditelně rychlejší, na MS 2010 hodně drželi míč v záložní řadě. **2.** Na ME 2008 v útoku duo Villa - Torres, velice pohyblivé, MS 2010 Torres sám v útoku méně možností rychlých nahrávek, více držení v záložní řadě. **3.** Korekce stylu byla vynucená připraveností ostatních týmů na hru Španělů. Reprezentace Španělska ovládla Mistrovství a ukázala, kam směřuje moderní fotbal. V současné době nemá konkurenci, a pokud si udrží výkonnost a bude se stále vyvíjet, bude tomu tak ještě hodně dlouho (Jirkal, 2010, s. 6-13).

Graf 1: Výsledky týmu Španělska na MS

Zdroj: www.fifa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

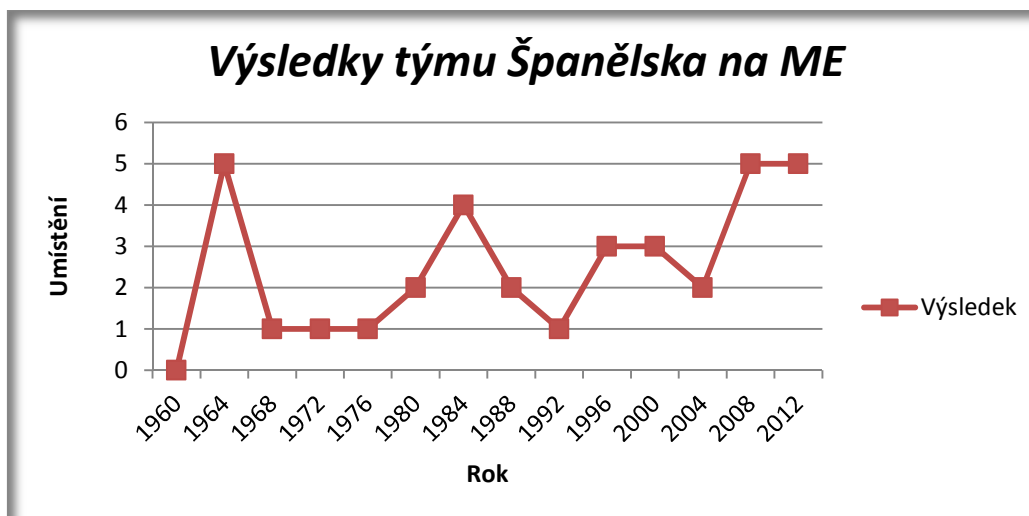
3 – osmifinále

4 – čtvrtfinále

5 – 4. místo

6 – vítěz

Graf 2: Výsledky týmu Španělska na ME

Zdroj: www.uefa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

3 - čtvrtfinále

4 – 2. místo

5 - vítěz

3.7.2 FC Barcelona

Barcelona patří bezpochyby mezi nejznámější a nejúspěšnější kluby na světě. Její skvělý a útočný fotbal obdivují fotbalový fanoušci po celém světě. Tento katalánský klub proslul i svoji fotbalovou akademií, kde vyrostla spousta dobrých fotbalistů. Barvami klubu jsou tmavě červená a modrá.

Klub Barcelona vznikl roku 1899, kdy byl založen skupinou švýcarských, anglických a španělských mužů, vedených švýcarským emigrantem Hansem Gamperem. Tento věhlasný klub vznikl na území katalánska, které leží na severovýchodě Španělska s rozlohou 32 111km² a téměř 7 000 000 obyvateli. Hlavním městem území je Barcelona. Na severu toto území sousedí s Francií, na jihu s autonomní společností Valencie, na západě s autonomní společností Aragonie a na východě můžeme najít středozemní moře. První zápas Barcelonský klub sehrál na Bonanově cyklistickém okruhu proti skupince Angličanů v roce 1909, katalánský klub vyhrál 1:0. O deset let později byl již otevřen první stadion s kapacitou 6000 diváků. Od

té doby se Barcelona dostala na vítěznou vlnu, když v letech 1909 – 1922 vyhrála 8x katalánské mistrovství a 5x Španělské mistrovství. Od roku 1922 hrála Barcelona na stadionu Les Corts s kapacitou 30 000 diváků. O 35 let později roku 1957 byl slavnostně otevřen dnes největší stadion v Evropě Camp Nou s kapacitou 90 000 diváků, a od té doby zde Barcelona hraje svá domácí utkání (www.fcbarcelona.com).

Barcelonu spoluvlastní přes 150 000 členů, tzv. socios. Dnes má stadion Camp Nou kapacitu až 98 000 míst a má tedy největší kapacitu ze všech stadionů v Evropě. Katalánský tým je druhým nejúspěšnějším klubem ve Španělsku, a to za Realem Madrid, který má více titulů v La Lize než Barcelona. Základní motto klubu je „mes quo un club“, které v překladu znamená více než klub. Vyjadřuje symbolický význam klubu pro katalánské společenství, které se španělské režimy v historii snažili několikrát potlačit. Barcelona se stala centrem vzdoru proti madridské vládě. V roce 1925 bylo její hřiště zavřeno poté, co fanoušci bučeli při státní hymně. Generál Franco nařídil roku 1936 popravu prezidenta klubu a zakázal užívání katalánské vlajky a jazyka. Během jeho diktatury byl stadion Barcelony jediné místo, kde se mluvilo katalánsky. Vynikajících fotbalistů se v týmu vystřídal hned několik, mezi ty nejznámější patří Johan Cruyff, Andoni Zubizarreta, Joseph Guardiola, Romário, Patrick Kluyvert, Ronaldinho, Diego Maradona, dnes k nim můžeme zařadit i Samuela Eta, Lionela Messiho, Xaviho Hernandez a Andrea Iniestu (Goldblatt, Acton, 2009).

Tabulka 1: Vybraný seznam soutěží, které Barcelona vyhrála

Soutěže	Trofeje (tituly)
La Liga	21
CopadelRey – španělský pohár	26
Španělský superpohár	12
Liga mistrů	4
Evropská liga (Pohár UEFA)	4
Evropský superpohár	4
Mistrovství světa klubů	2
Katalánské mistrovství	23

Zdroj:www.uefa.com

Herní systém Barcelony je poměrně složitý. Základní rozestavení převážně volí 4:3:3, s tím, že se v průběhu hry dosti mění. Je to způsobeno typem hráčů, kterými tento tým disponuje. Krajiní obránci Dani Alves a Jordi Alba ve velké míře podporují útok. Hodně viditelné je to pak u Alveše, který útočnou trojici podporuje většinu zápasu. Stoperská dvojice se jeví jako nejučinnější Gerrard Pique a Charles Puyol. Obrana hraje zónově, a skvěle se zajišťuje. Na stoperské dvojici nastupují dva nejlepší hlavičkáři týmu, tudíž nemají problém s dlouhými nákony soupeře. Před obrannou čtveřicí hraje trojice Xavi, Busquets, Iniesta. Defenzivní úkoly má Sergio Busquets, který hraje jako štítový záložník, Xavi a Iniesta mají pak útočné úkoly, hlavně rozdávat balon a tvořit hru. Útočná trojice se často mění, jediný kdo zůstává je Lionel Messi, u něho se pak střídají Pedro, Villa, Fabregas, Sanchez. Herní rozestavení není stálé, hráči si často mění posty, a tím se stává variabilní. Útočná trojice se do obranné fáze zpravidla nezapojuje, Messi pak vůbec, většinou se pokoušejí o získání balonu hned po ztrátě na útočné polovině, čímž se odlišují od většin týmů. Barcelona praktikuje postupný útok, s tím, že zavře soupeře před jeho vápno a snaží se o překvapivé přihrávky, které obstarávají Xavi a Iniesta (www.uefa.cz).

3.7.3 Real Madrid CF

Real Madrid byl založen roku 1902 jako Madrid FC. Až roku 1920 mu byl králem Alfonsem XIII. přidělen titul Real (královský). Dnes patří Real k nejúspěšnějším týmům v Evropě a ve Španělsku. První oficiální arénu klubu postavili v roce 1912, bylo to první oplocené hřiště ve Španělsku. Dnes hraje tým své domácí zápasy na stadionu Santiaga Bernabea s kapacitou až 80 000 diváků. Tento stadion byl otevřen roku 1947. Real si dominantní postavení vybudoval až pod manažerem a prezidentem Santiagem Bernabeuem, který v tomto klubu strávil celý svůj život, ale nejvíce se pro rozvoj klubu zasloužil právě jako prezident v letech 1945 – 1978. Největší posilou byl příchod Alfreda di Stefana, který se stal legendou klubu. O tohoto hráče měla obrovský zájem i Barcelona, nakonec však započal svoji Evropskou kariéru právě v Realu Madrid roku 1953. S Realem vyhrál 8x titul v La Lize a 5x Pohár mistrů. Za 11 let nastřílel neuvěřitelných 216 gólů. Jeho úspěchy skončili roku 1964, kdy odešel po velké hádce s Bernabeuem. Od té doby Real vyhrál několikrát titul v La Lize, pohár Copa del Rey, a

slavil úspěchy i na mezinárodní scéně. Za zmínku pak stojí rok 1990, kdy tento tým dokázal za 38 zápasů ve Španělské lize vstřelit 107 gólů a stanovil tak nový rekord, tehdejším ostrostřelcem byl Hugo Sanchez. V tomto světovém klubu se vystřídalo několik hvězdných fotbalistů, nejslavnější jména dnešní generace do týmu přišla v letech 2000 – 2004, kdy klub angažoval Luise Figa, Zinedina Zidana, Ronalda, Davida Beckhama, Michaela Owena a Robinha. Realu se pak říkalo tým superhvězd. Nejznámějším hráčem novodobé historie je označován Raúl Gonzáles Blanco, který debutoval v roce 1994 coby nejmladší hráč v historii klubu. Později se stal kapitánem týmu a vůdcem týmu. Za svoji kariéru v Realu Madrid nastřílel v 741 zápas 323 gólů. 6x vyhrál španělský titul, 3x ligu mistrů, a zapsal si 102 zápasů za Španělskou reprezentaci. Real dnes patří k nejlepším klubům na světě, prošlo jím několik skvělých fotbalistů a dá se předpokládat, že si svoje dominantní místo jak na pyrenejském poloostrově, tak v Evropě ještě dlouho udrží (Goldblatt, Acton 2009).

Tabulka 2: Vybraný seznam soutěží, které Real Madrid vyhrál

Soutěže	Trofeje (tituly)
La Liga	32
CopadelRey – španělský pohár	18
Španělský superpohár	9
Liga mistrů	9
Evropská liga (Pohár UEFA)	2
Evropský superpohár	1
Mistrovství světa klubů	3
Regionální mistrovství	19

Zdroj: www.uefa.cz

Real Madrid nastupuje pod současným vynikajícím managerem Jose Mourinhem v rozestavení 4:2:3:1. S tím, že toto rozestavení není tak variabilní jako u Barcelony, většina hráčů si drží své posty. Jedinou výjimku můžeme hledat u Cristiana Ronalda, který sice hraje na postu pravého ofenzivního záložníka, avšak má určitou volnost, hlavně v obranné činnosti. V obranné činnosti se hráči na svých postech dosti střídají. V posledních zápasech zleva nastupuju Fabio Coentrao, zprava pak Sergio Ramos, a ve stoperské dvojici se střídají hráči Pepe, Varane, Arbeola. Záložní řada je poměrně stálá,

defenzivní záložníky hrají Xabi Alonso s Khedirou, před nimi ofenzivní záložník Ozil, pravého záložníka hraje Di Maria a zleva pak podporuje útok Cristiano Ronaldo. Na hrotu nastupuje osamocený Karim Benzema. Takto vypadala sestava v posledních důležitých utkáních týmu. Hodně se spoléhají na rychlé protiútoky a na výbornou práci s míčem Ronalda, který se dostává do zakončení sám a nebo hledá před bránou nabíhající spoluhráče (www.uefa.com).

3.7.4 Anglie

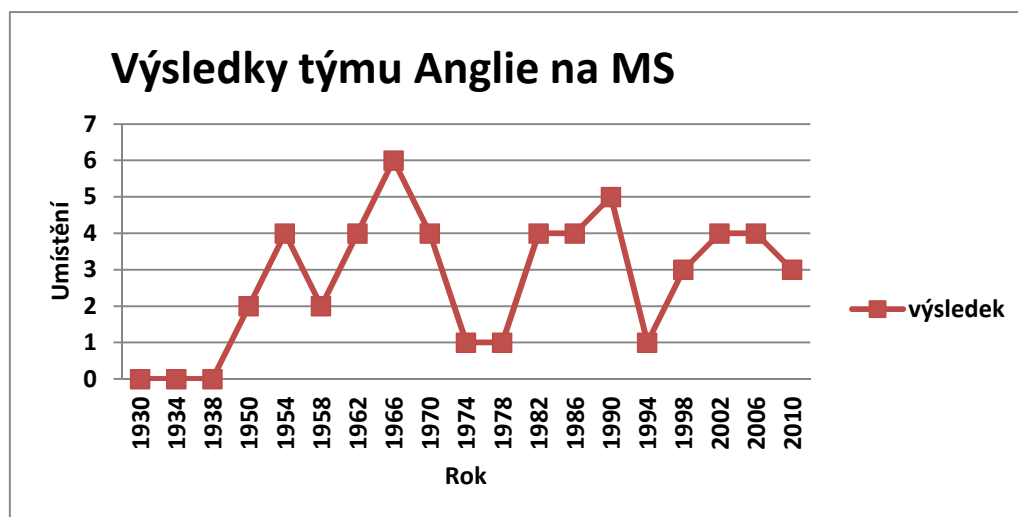
Anglie je ostrovní stát patřící do západní Evropy. Okolo ostrova najdeme Atlantický oceán, Severní moře, Irské moře a kanál La Manche, který je spojnici s evropskými státy, hlavně pak s Francií, Belgií a Nizozemskem. Hlavním městem je Londýn, který má něco mezi 7,5 a 8 miliony obyvatel. Pro fotbal je ovšem důležitější fakt, že zde můžeme najít spoustu výborných fotbalových klubů, jako například, Arsenal, Chelsea, Fulham a dalších 10 týmů. 5 z nich hraje nejvyšší fotbalovou ligu. V anglickém fotbalovém systému najdeme skoro 1 500 000 registrovaných a 2 700 000 neregistrovaných hráčů. Klubů zde působí asi 42 500 (www.fifa.com).

Anglická fotbalová asociace vznikla v roce 1863 a je tak nejstarším fotbalovým svazem na světě. Založili ji zástupci klubů a škol v Londýně. Nejstarší pohárovou soutěží je FA CUP (Anglický pohár), kterého se mohou zúčastnit všechny kluby působící v anglickém ligovém systému + 6 klubů velšské ligy. První mezistátní utkání sehrála anglická reprezentace v roce 1872 s týmem Skotska na stadionu v Glasgow. Zápas skončil remízou 0:0. Od roku 1885 se hraje v Anglii legalizovaně profesionální fotbal. A fotbalová liga, která dala vzniku dnešní Premier league se hraje od roku 1888. Díky těmto faktům je Anglie nazývaná kolébkou nebo domovem moderního fotbalu (Votík, 2001).

Přesvědčení o síle domácího fotbalu, a klubové soutěže zapříčinilo, že se anglická fotbalová reprezentace neobjevila až do roku 1950 na žádném mezinárodním turnaji (MS, ME). Ačkoliv anglické kluby patří k těm nejlepším na světě, to samé se nedá říci o národním týmu. Přestože patří do skupiny sedmi týmu, kterým se povedlo vyhrát Mistrovství Světa jejich další výsledky, jsou silně za očekáváním. Mezi nejznámější fotbalisty, kteří hráli nebo hrají za národní tým, patří Bobby Charlton, Paul Gascoigne, David Beckham, Peter Shilton, Steven Gerrard, Frank Lampard. Anglie se zúčastnila

celkem 13 Mistrovství Světa. Mezi největší úspěch na tomto turnaji je jednoznačně vítězství v roce 1966, na Mistrovství Světa v Anglii. EURA se národní tým zúčastnil celkem 8x a mezi největší úspěchy pak můžeme zařadit bronz z EURA 1996 a 1968. Od roku 1888 se v Anglii hraje profesionální fotbalová soutěž. V roce 1992 se však kluby anglické první divize odtrhly od řídicího orgánu a založili dnes nejvýdělečnější a nejznámější ligu na světě Premier league. Tuto klubovou soutěž hraje celkem 20 týmů. Mezi neúspěšnější patří Manchester United s celkem 19 tituly z toho 12 z Premier league, Arsenal s 13 tituly z toho 3 z Premier league a Chelsea FC se 4 tituly z toho 3 z Premier league. Nižší soutěže jsou Football League Championship, 1. League one, two. Další známou soutěží, nejstarší na světě je FA Cup. Zde patří mezi nejúspěšnější opět Manchester United, který tento slavný pohár získal celkem 11x. Na druhém místě se pak nachází Arsenal s osmy tituly (Goldblatt, Acton, 2009).

Graf 3: Výsledky týmu Anglie na MS

Zdroj: www.fifa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

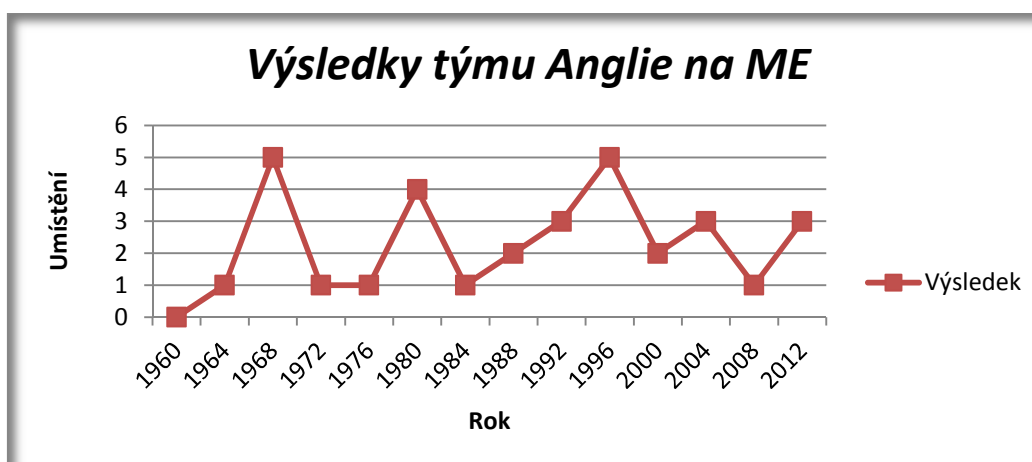
3 – osmifinále

4 – čtvrtfinále

5 – 4. místo

6 - vítěz

Graf 4: Výsledky týmu Anglie na ME

Zdroj: www.uefa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

3 - čtvrtfinále

4 – semifinálová skupina

5 –3. místo

Poslední tři velké turnaje se Anglické reprezentaci vůbec nepovedly. Na Mistrovství Evropy 2008 nepostoupila z kvalifikace, když skončila až třetí za Ruskem a Chorvatskem. Na EURO 2012 se už tým probojoval, ovšem jeho cesta skončila ve čtvrtfinále, kdy podlehl Itálii až v penaltovém rozstřelu. MS 2010 v Jihoafrické republice přineslo ostrovnímu týmu účast v osmifinále, kde prohrála s reprezentací Německa 4:1. V současné době se Anglická reprezentace pokouší postoupit na MS 2014 v Brazílii. Ve skupině H jí patří druhé místo za Černou Horou. V obraně nejčastěji nastupují Leighton Baines, Glen Johnson, Joleon Lescott a Phill Jagielka. V záloze pak mají nejvíce startů Cleverly, Oxland - Chambrlain, Gerrard, Millner a Carrick. V útoku se pak střídá trojice Rooney, Welbeck a Defoue. Anglická reprezentace většinou hraje v klasickém rozestavení 4:4:2. Hráči se na postech hodně střídají a sestava se tak hodně mění (www.fifa.com).

3.7.5 Chelsea FC

Klub FC Chelsea byl založen roku 1905. Jako první soutěž začal hrát ligu AGM, jelikož po protestech Fulhamu a Tottenhamu bylo londýnskému týmu zakázáno hrát

jižní ligu. Své první utkání prohrál na hřišti Stockportu 1:0. Vznik Chelsea byl podmíněn výstavbou nového stadionu Stamford Bridge v západním Londýně. Kdy bratři Mearsové chtěli postavit fotbalový stadion na tehdejší atletické dráze a nabídnout ho tamějšímu týmu, Fulhamu. Ten však stadion odmítl a tak museli vytvořit vlastní klub. Chelsea nebyla nijak úspěšným týmem, avšak těšila se velké podpoře fanoušků, kteří klub přímo zbožňovali. V roce 1906 se na zápas s Manchesterem United přišlo podívat neuvěřitelných 67 000 diváků a vytvořili tak rekord soutěže. Chelsea hrála pohledný fotbal, na který chodilo hodně diváků. Tento styl však k úspěchům nevedl. Chelsea získala do roku 2005 pouze jediný titul a to v roce 1955, dá se tedy s nadsázkou tvrdit, že z Chelsea FC se stal špičkový anglický klub až po příchodu ruského miliardáře Romana Abramoviče, který klub roku 2003 koupil. Většina příznivců klubu byla na pochybách zda je tato cesta správná. Abramovič hned po příchodu splatil většinu dluhu, který klub měl a navíc uvolnil velkou část peněz tehdejšímu managerovi Ranierimu. Ten ihned začal s nákupem posil. Tento krok se vyplatil a Chelsea skončila v lize druhá. Roku 2004 přišel do klubu jeden z nejlepších managerů současné doby Jose Mourinho, tento krok se ukázal jako správný. Tým pod jeho vedením získal 2 tituly v Premier league po sobě (www.chelseafc.com).

Tým Chelsea FC hraje svá domácí utkání na stadionu Stamford Bridge s kapacitou 42 300 diváků. Barvou týmu je modrá, a proto se jim přezdívá the blues (modří). Mezi největší osobnosti týmu patří Gianfranco Zola, který do týmu přišel v roce 1996 a hned uchvátil diváky svými výkony. Minulost londýnského klubu je dost pestrá, triumf v poháru vítězů poháru z roku 1971 představoval vrchol, hrozící bankrot a chuligánství fanoušků z počátku 80. let byl pak opakem. Od té doby, co tým koupil Roman Abramovič, nastoupil novou cestu k vrcholu (Goldblatt, Acton, 2009).

Tabulka 3: Vybraný seznam soutěží, které Chelsea vyhrála

Soutěže	Trofeje (tituly)
PremierLeague/První liga	4
Fa Cup	7
League cup	4
Liga mistrů	1
Evropská liga (Pohár UEFA)	2
Evropský superpohár	1
CommunityShield	4

Zdroj: www.uefa.com

Sezona 2011/2012 představovala pro Chelsea dva rozdílné boje. V Premier league se jí sezona vůbec nepovedla a skončila na 6 místě. Naproti tomu Liga Mistrů pro ni představovala určitou satisfakci, když se jí podařilo ve finále porazit na penalty Bayer Munchen. Zápas měl pro celek z Německa velmi hořkou příchuť, jelikož po celý zápas byli lepším celkem a podařilo se jim v 83 minutě zápasu vstřelit gól. V té chvíli snad nikdo nepochyboval o vítězství německého celku, avšak výborně hrající Drogba poslal nechyatelnou hlavičkou v 88 minutě zápas do prodloužení. Chelsea i díky skvěle chytajícímu Čechovi zápas zvládla a získala tak první titul v Lize Mistrů. Anglický tým nastoupil v rozestavení 4:2:3:1. Obranou čtveřici tvořili hráči Bosingva, Luiz, Cahill, Cole. Před nimi nastoupil Obi Mikel s Lampardem, který měl hlavně ofenzivní úkoly. Trojici ofenzivních záložníků pak tvořili hráči Kalou, Mata, Bertrand a před nimi na hrotu osamocený Drogba. Chelsea se většinu zápasu bránila a do útoku se dostávala spíše sporadicky. Proto jsme mohli zaznamenat, že útočník Drogba se mnohdy stahoval na obranu polovinu a zapojoval se do bránění. V letošním soutěžním ročníku 2012/2013 je sestava trošku pozměněná. V obranné čtveřici nastupují Ivanovič, Luiz, Cahill a Cole. Před nimi pětičlenná záloha Rammires, Lampard, Hazard, Oscar, Mata. A v útoku se střídají Torres a nově příchozí Demba Ba (www.uefa.com).

3.7.6 Manchester United FC

Historie klubu začíná v roce 1878, kdy zaměstnanci firmy Lancashire a Yorkshire Railway dostali peníze k vytvoření klubu Newton Heath LYR. Nejdříve hráli proti

ostatním zaměstnancům a týmům z jiných firem, na opravdový soutěžní zápas čekali až do roku 1892. Klub byl jedním ze zakladatelů Fotbalové aliance, která se v roce 1892 sloučila s Fotbalovou ligou. Tým se dostal počátkem 20. století do finančních problémů, z kterých ho dostal až J. H. Davies, který zaplatil dluh, změnil název na Manchester United a přestěhoval nový tým na stadion Old Trafford. Během světových válek měl tým opět obrovské dluhy, zlepšení přišlo, až v roce 1945 kdy tým angažoval trenéra Matta Busbyho. Výsledky se dostavili téměř okamžitě, v roce 1947 skončil tým druhý v lize za Liverpoolem a o rok později dokonce vyhrál FA Cup. Busby nasazoval hodně mladé a talentované hráče, s kterými se mu podařilo v letech 1956 a 1957 vyhrát ligu. O rok později Manchester postihla obrovská tragédie. Klub byl na cestě domů z Bělehradu a při doplnění paliva v Mnichově letadlo při startu explodovalo. Celkem zemřelo 23 lidí, z toho 7 hráčů hned při tragédii a talentovaný mladík Duncan Edwards podlehl svým zraněním po 15ti dnech strávených v nemocnici. Zdálo se, že se klub s touto tragédií bude dlouho vyrovnávat, avšak po brzkém uzdravení Matta Busbyho se tým ještě tentýž rok dostal do finále FA Cupu, kde však podlehl Boltonu. Po odchodu Busbyho v roce 1969 měl tým střídavé výkony, spíše se však propadal. Dokonce jeden rok spadl do druhé ligy a to v sezóně 1973/1974. Manchester se však rychle vzpamatoval a hned následující rok se vrátil zpět do nejvyšší soutěže. Toto období trvalo až do 90. let 20. století. V roce 1986 převzal tým Alex Ferguson, který v něm působí dodnes. První tři roky nepatřili mezi úspěšné, avšak následující roky přinesli Manchesteru hned několik trofejí. Tou nejvýznamnější je určitě titul v Premier league z roku 1992/1993, který získaly po dlouhých 26 letech, a hned následující sezonu ho obhájili. V této dekádě dokázal Manchester vyhrát celkem 5x titul v nejvyšší anglické soutěži, 3x vyhrál FA Cup a 1x Ligu Mistrů. Dá se tedy tvrdit, že toto bylo nejlepší období celku z Manchesteru. V současné době patří Manchester mezi Evropské velkokluby, což dokazuje svými výsledky jak v Anglické Premier league tak i v Lize Mistrů (www.manutd.com).

United se přezdívá Red Devils (rudí ďáblové). Klubová barva je rudá. Dresy jsou rudé s bílými trenky a bílými štulpný. Stadion Old Trafford má kapacitu 76 200 diváků. Mají největší stadion v Anglii a největší fanouškovskou základnu na světě. V čele Manchesteru je již více jak 20 let sir Alex Ferguson, který je považován za nesporného genia, jelikož se mu podařilo vyhrát více trofejí než kterémukoliv trenérovi v Anglii. V roce 1999 se Manchester pod vedením již zmíněného Fergusona, stal prvním

Anglickým klubem v historii, kterému se podařilo získat treble. V jedné sezoně vyhráli Ligu mistrů, Premier league a Anglický pohár. Nezapomenutelné je pak finále ligy mistrů z tohoto roku, kdy Anglický klub prohrával ještě v 90 minutě s Bayernem Mnichov 1:0. Díky skvěle kopnutým rohům Davida Beckhama však dokázal v nastavení, nepříznivý výsledek otočit na 2:1 a získat tak titul v této prestižní Evropské soutěži. Mezi legendy tohoto klubu ze severu patří Bobb Charlton, Paul Scholes, Ryan Giggs, Roy Keane, Eric Cantona, David Beckham, George Best, Jack Rowley (Goldblatt, Acton, 2009).

Tabulka 4: Vybraný seznam soutěží, které Manchester United vyhrál

Soutěže	Trofeje (tituly)
PremierLeague/První liga	19
Fa Cup	11
League cup	4
Liga mistrů	3
Evropská liga (Pohár UEFA)	0
Evropský superpohár	1
CommunityShield	19
Mistrovství světa klubů	1

Zdroj: www.uefa.com

Manchester United vévodí současnému ročníku Premier league, a s jistotou se dá tvrdit, že letos získá svůj 20. titul v této prestižní soutěži. V FA Cupu tým vypadl už ve čtvrtfinále s týmem Chelsea po konečném skóre 3:2 pro Londýnský klub. Z Ligy mistrů vypadlo dokonce ještě dříve, poté co celkem hladce postoupil ze skupiny z prvního místa, byl v osmifinále vyřazen Realem Madrid. Manchester většinou hrál v rozestavení 4:4:2. Po příchodu Robina van Persieho, který nastupoval v útoku s Rooneyem, měl tým obrovskou sílu. Na krajích zálohy nastupovali Welbeck, Nani nebo Kagawa. Ve středu zálohy pak Carrick, Jones, a nebo Giggs. Obranou čtveřici pak tvořili hráči Rafael, Ferdinand, Evans a Evra. Nejvíce zápasů pak odehráli hráči Carrick a Persie (www.uefa.com).

3.7.7 Itálie

Stát ležící na Apeninském poloostrově v jižní Evropě. K této jižanské zemi také náleží 2 velké a turisticky významné ostrovy ve středozezemním moři, Sicílie a Sardinie. Celková rozloha činí něco málo přes 300 000 km², obyvatel zde žije okolo 60 milionu. Hlavním městem je Řím, kde se nacházejí i dva známé fotbalové kluby Lazio a AS. Vlajka státu má tři svislé pruhy, zleva zelená, bílá a červená (Steele, Lye, 2004).

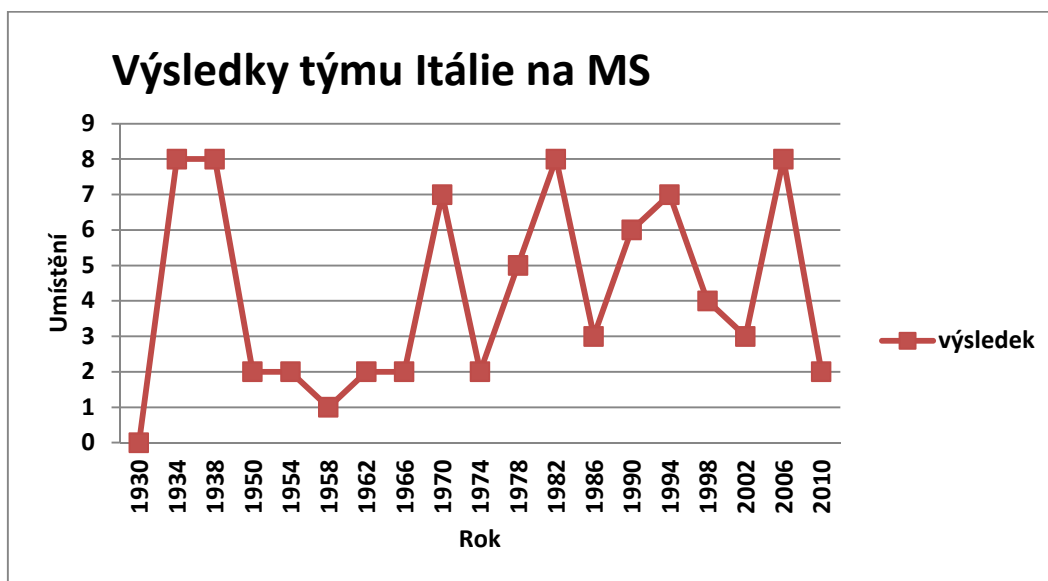
Fotbalová federace FIGC (Federazione Italiana Giuoco Calcio) vznikla 16. března 1898 v Turíně. V současné době hraje v Itálii fotbal 1,500,000 registrovaných a skoro 3,500,000 neregistrovaných hráčů. Klubů zde pak najdeme 16,697. Italská fotbalová reprezentace má na mezinárodní scéně poměrně velké úspěchy. Čtyřikrát vyhrála Mistrovství Světa a jednou Mistrovství Evropy (www.uefa.cz).

Italské fotbalové reprezentaci se přezdívá Azzuri (modří) podle barvy dresů, které jsou modré. Fotbal hraje v této poloostrovní zemi velkou roli. Najdeme zde tři celostátní deníky, které se věnují výhradně tomuto sportu. Velice populární jsou sázky, které však vedou i ke špatným mimo fotbalovým praktikám, jako uplácení zápasů. Nejednou jsme mohli slyšet o úplatkářské aféře v Italském fotbalu. Reprezentace však potvrzuje jak je tento sport pro zemi důležitý, když se jí hned čtyřikrát podařilo vyhrát nejprestižnější reprezentační soutěž Mistrovství Světa. Velice úspěšné jsou však i italské kluby, kterým se podařilo celkem 28 krát získat evropské trofeje. Pro italský fotbal je typická defenzivní hra. Jejich hlavním úkolem je nedostat gól a nějaký vstřelit z rychlého protiútoky. Pokud získají vedení, snaží se co nejvíce zdržovat hru a míč držet co nejdále od vlastní brány. I přes to však Italové prosluli vynikající technikou. Příkladem můžou být hráči Alessandro Del Piero, Roberto Biaggio, Andrea Pirlo. Přes svoji úchvatnou pověst prosluli Italové také svými pomalými starty. Na cestě za vítězstvím na Mistrovství Světa 1982 remizovali ve všech třech utkáních ve skupině a v roce 1994 postoupili do finále, přestože v úvodním utkání podlehli Irsku. Mezi legendy týmu patří Paolo Maldini, který nasbíral nejvíce startů a nejlepší střelec reprezentace Luigi Riva (Goldblatt, Acton, 2009).

Serie A, to je název nevyšší fotbalové soutěže v Itálii. Vznikla v roce 1929 z někdejších regionálních turnajů a celonárodních vyřazovacích soutěží. Druhou nejvyšší soutěží je pak Serie B. Jediným týmem, který vydržel v Serii A od jejího založení je Milánský Inter. V současné době se o titul v nejvyšší soutěži uchází 20

týmů. Nejlepším střelcem v historii Serie A je pak Silvio Piola s 274 góly. Nejvíce titulů získal Juventus Turín. Italský národní pohár není tak známý. Většina týmu v těchto zápasech nasazuje hráče z rezervy. Coppa Italia hraje od sezon 2007/2008 42 mužstev ze Serie A a B. Mezi nejúspěšnější týmy patří Juventus a AS Řím (Goldblatt, Acton, 2009).

Graf 5: Výsledky týmu Itálie na MS

Zdroj: www.fifa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

3 – osmifinále

4 – čtvrtfinále

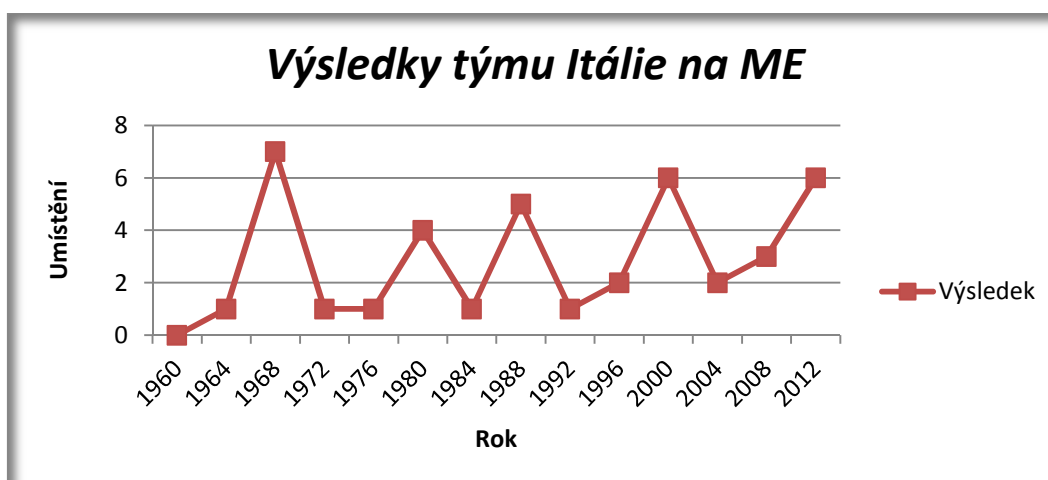
5 – 4. místo

6 – 3. místo

7 – 2. místo

8 – 1. Místo

Graf 6: Výsledky týmu Itálie na ME

Zdroj: www.uefa.com

Vysvětlivky: 0 – Bez účasti na MS

1 – nepostoupili z kvalifikace

2 – nepostoupili ze skupiny

3 – čtvrtfinále

4 – 4. místo

5 – 3. místo

6 – 2. Místo

7 – 1. místo

Italský národní tým patřil na Mistrovství Evropy 2008 k největšímu zklamání. Se svoji ryze defenzivní sestavou vypadl ve čtvrtfinále se Španělskem. Ze skupiny postoupil tým z druhého místa za suveréním Nizozemskem. Ve čtvrtfinále pak na penalty vypadl s vítězným mužstvem Španělska. Itálie prakticovala rozestavení 4:3:1:2 a 4:3:3, důraz byl kladen na zatažené bránění. Vždy bylo hodně hráčů za míčem, rychlý a jednoduchý přechod. V útoku nastupoval Lucca Toni, kterého se hráči snažili hledat kolmými přihrávkami, a nebo centry. Chyběl však moment překvapení. Velkou slabinou týmu byl fakt, že Toni nebyl prakticky vůbec doplňován hráči záložní řady a proto se tým prezentoval velice slabou a špatnou koncovkou (Jirkal, 2008, s. 37).

Mistrovství Světa přineslo italskému týmu opět zklamání. V poměrně hratelné skupině nedokázali vyhrát ani jeden zápas, dokonce prohráli s nováčkem ze Slovenska a s týmem Nového Zélandu pouze remizovala. Po dvou remízách a jedné prohře se musel tým z Apeninského poloostrova se šampionátem rozloučit (Steiner, 2010, s.39 - 40).

EURO 2012 v Polsku a Ukrajině přineslo italskému týmu druhé místo a výrazné zlepšení oproti předešlým turnajům. Detailně propracovaná obrana je pro národní tým typická ovšem předchozí šampionáty ukázali, že potřebuje renovovat. Hlavní změna

byla ve filosofii a to „nesmíme dostat gól, abychom vyhráli“ na „ k vítězství je potřeba aktivně bránit a konstruktivně získávat míče“. Tým disponoval na turnaji dvěma odlišnými způsoby hry, které obměňoval po celé EURO. První, 3:5:2, výhodou tohoto rozestavení je přehuštěný střed hřiště, kde jsou hráči schopni vytvářet tlak na míč téměř po celém hřišti. Výsledkem byl obrovský počet konstruktivně získaných míčů. Druhý, 4:4:2 s diamantem uprostřed zálohy. Obdobný styl hry jako u předchozího rozestavení. Dochází k prolínání řad a vysoký presink téměř po celé ploše hřiště. Nevýhodou je však rozestavení záložní řady, kdy při hře soupeřových krajních obránců nedochází k jejich presinku a ti pak mají dostatek času na rozehrávku. Po inovaci v defenzivní práci, přišlo z lepšího i při hře do útoku. Velmi bohatý rejstřík způsobu vedení útočných akcí. Hlavním organizátorem hry byl Andrea Pirlo, podle některých nejlepší hráč turnaje. Většinou praktikovali rychlý protiútok. Po zisku míče v jakémkoliv prostoru okamžité přenesení míče na útočníky. Postupný útok nebyl pro Italskou reprezentaci typický a právě proto je zde největší změna. Je velice těžké přecházet nacvičené kombinace v herním pojetí týmu, jelikož je jich velké množství a hráči se snažili hodně improvizovat. V zakončení se snaží o střelbu z každé pozice, čímž se výrazně odlišují od celku Španělska. Celkově můžeme říci, že se EURO Italům vydařilo až na finálový zápas s týmem Španělska, které ukázalo, že španělská reprezentace má obrovskou kvalitu (Lička, 2012, s. 11-15).

3.7.8 *Juventus FC*

Historie klubu se začala psát v roce 1897, kdy se skupinka přátel studujících na škole Massimo D'Azeglio v Turíně, rozhodla založit fotbalový tým. Původní název byl SportClub Juventus. Svá domácí utkání odehrál na stadionu na náměstí D'Armi. Původně nastupoval Juventus v růžových dresech, tradiční černobílou barvu získal náhodou, když jim byl poslán špatný balík dresů z Anglie. První titul získal v roce 1905. Roku 1923 přebírá tým známá rodina Agnelliů, která zároveň vlastní automobilovou firmu FIAT. Tento rok se tým zároveň stěhuje na Marsiglia Road, kde ho může povzbuzovat více fanoušků. Na druhý titul však klub ze severu musel počkat, až do roku 1926. V letech 1930 – 1935 přichází pro tým „Goldenfive - year period“. Období kdy Juventus dokázal 5x za sebou vyhrát italskou ligu. Na přelomu padesátých a šedesátých let získal tým ještě několik titulů, když za něj nastupovali skvělí hráči

jako Dán Hansen, Omar Sivori nebo Giampiero Boniperti, který ve své kariéře nastoupil za Juventus ve 444 ligových utkání a drží tak klubový rekord. Další výraznou osobností, která pomohla „staré dámě“ k titulu byl Michel Platini, označovaný za nejlepšího cizince. Za Juventus odehrál 147 utkání a vstřelil 68 gólů. Juventus patří jednoznačně k nejlepším italským klubům, získal nejvíce titulů a prošlo jím mnoho skvělých fotbalistů, kteří se zařadili do světové špičky. Černou tečkou v historii klubu je korupční aféra ze sezony 2005/2006, kdy byl klub sesazen do druhé ligy (Serie B), a byly mu odebrány tituly z dvou předešlých ročníků. Dále nesměl startovat v následujícím ročníku Ligy Mistrů. Juventus se však následující rok proboujel do nejvyšší italské soutěže, kterou se mu podařilo v ročníku 2012/2013 opět vyhrát (www.juventus.com).

Italskému fotbalu vládou kluby z průmyslového severu. Kluby sídlící mimo tento region vyhráli od konce druhé světové války titul v nejvyšší italské soutěži pouze sedmkrát. Přesto je fotbalem posedlá celá Itálie. Ačkoliv kluby dnes tolik neutrácejí, stále sem přichází spousta fotbalistů té nejvyšší kvality. Juventus znamená v latině mládež, přesto je tým všeobecně známý jako stará dáma. Přezdívka byla údajně odvozena od barvy dresů, jejichž pruhy připomínají černé šaty a pobledlé tváře italských žen. Přestože má tým největší fanouškovskou základnu v Itálii, nedosahuje návštěvnost zápasů takových hodnot jako u jiných týmů evropské špičky. Příčinou toho je nejspíš fakt, že většina příznivců žije v jiných částech Itálie a do Turína dojíždí pouze za prací. V důsledku tohoto rozproštění fanoušků se někdy týmu říká „Italská snoubenka“ (Goldblatt, Acton, 2009).

Tabulka 5: Vybraný seznam soutěží, které Juventus vyhrála

Soutěže	Trofeje (tituly)
Serie A	29(31)*
Italský pohár	9
Italský superpohár	5
Liga mistrů	2
Evropská liga (Pohár UEFA)	3
Evropský superpohár	2
Mistrovství světa klubů (interkontinentální pohár)	2

Zdroj: www.juventus.com

*tituly z let 2004/2005 a 2005/2006 byly odebrány

Juventus letos celkem hladce získal svůj 29. titul v nejvyšší italské soutěži. V semifinále italského poháru prohrál v dvojzápase s římským Laziem a vypadl. Liga Mistrů začala pro turínský klub velice dobře, poté co s přehledem postoupili ze skupiny, poradili si i s celkem Celtic Glasgow. Ve čtvrtfinále však nestačili na finalistu, Bayern Mnichov. Zpravidla nastupují v rozestavení 3:5:2. Tedy hodně ofenzivně pojatý styl hry. Před Brankářem Buffonem nastupuje trojice Barzagli, Bonucci a Cacérés (Chiellini). V pětičlenné záloze pak hlavní tvůrce hry Pirlo ve středu, okolo něj pak hráči Pogba, Marchisio, Asamoah, Vidal. V útoku pak nastupovala nejčastěji dvojice Vučinič – Matri (www.uefa.com).

3.7.9 AC Milán

Jeden z trojice nejznámějších a nejúspěšnějších klubů italského fotbalu. Rossoneri, tak zní přezdívka fotbalového klubu z Milána. Znamená červenočerní, což jsou hlavní klubové barvy týmu. AC Milán sice zaostává za Juventusem v počtu získaných titulů italské Serie A, avšak na mezinárodní scéně patří ze všech týmů z apeninského poloostrova k nejúspěšnějším. Mezi nejvýznamnější majitele klubu patří mediální magnát Silvio Berlusconi, který klub koupil v roce 1986. Od té doby se Berlusconi stal čtyřikrát předsedou italské vlády, klub získal 7 titulů v Serii A a pětkrát vyhrál Ligu Mistrů. Stadionem na kterém AC hraje svá domácí utkání je San Siro s kapacitou 85 000 míst (Goldblatt, Acton, 2009).

AC Milán byl založen 16. prosince 1899 britskými přistěhovalci v čele s Alfredem Edwardsem. Milan Foot - Ball and Cricket Club, tak zněl původní název klubu. V roce 1900 vstoupili červenočerní do nejvyšší italské soutěže, která v té době nesla název Italské fotbalové mistrovství, z něhož vznikla dnes známá Serie A. O rok později se milánskému celku podařilo vyhrát první titul. Další následovali v letech 1906 a 1907. Od té doby započal půst po trofejích trvající dlouhých 44 let. Až v roce 1951 získal klub opět mistrovský titul, na kterém mělo velkou zásluhu švédské trio Gren, Liedholm, Nordahl. Hráči patřili mezi tehdejší fotbalovou špičku a postarali se o vzestup milánskému klubu. Ve druhé polovině 50. let patřil tým k nejlepším na světě, jediné co mu chybělo, byl titul v nejprestižnější fotbalové soutěži, Lize Mistrů, tehdejšímu Poháru mistrů evropských zemí. To se povedlo až v roce 1963, kdy AC Milán porazil na londýnském Wembley Benficu 2:1. V 60. a 70. letech patřil klub mezi

Evropskou špičku, kdy se v něm vystřídala spousta vynikajících fotbalistů a kvalitních trenérů. Tento fakt korunoval zisk 10. titulu v nejvyšší italské soutěži. V první polovině 80. let zažili rossoneri černé chvíle. Klub byl po korupční aféře sesazen do druhé nejvyšší soutěže, kde strávil celkem dvě sezony. Obrat k lepšímu nastal až v roce 1986, kdy klub převzal mediální magnát Silvio Berlusconi, který do něj začal dávat obrovské peníze a znovu pozvedl milánský klub na vrchol slávy. AC Milán patří i dnes k nejlepším klubům Evropy a i když je to stále těžší a těžší drží se na špici evropského fotbalu. Mezi nejznámější hráče patří: Paolo Maldini (celou svoji kariéru strávil v AC Milán), Gunnar Nordhal (nejlepší střelec v historii AC Milán), Kaká, Andrij Ševčenko, Alessandro Costacurta (www.acmilan.com).

Tabulka 6: Vybraný seznam soutěží, které AC Milán vyhrál

Soutěže	Trofeje (tituly)
Serie A	18
Italský pohár	5
Italský superpohár	6
Liga mistrů	7
Pohár vítězů poháru (PVP)*	2
Evropský superpohár	5
Mistrovství světa klubů (interkontinentální pohár)	4

Zdroj:www.acmilan.com

*1999 zrušen

AC letos skončil na 3. místě v Serii A. V italském poháru dokráčeli rossoneri až do čtvrtfinále, kde po prohře 2:1 s Juventusem vypadli. Liga Mistrů pro tým nezačala dobře, když doma remizovali s Andriechtem, poté vyhráli se Zenitem Petrohrad a následně prohráli s Málagou. Nakonec se jim podařilo postoupit do osmifinále, kde tým z Milána narazil na Španělskou Barcelonu. Po dvou krásných zápasech nakonec AC prohrál v celkovém poměru 2:4 a ze soutěže vypadl. Tým nastupuje zpravidla v rozestavení 4:3:3. Mezi nejvytíženější hráče patří: gólman Abbiati, obránci De Sciglio, Abate, Mexes, Zapata, záložníci Montolivo, Boateng, Nocerino, útočníci Pazzini, El Shaarawy, Robinho (www.uefa.com)

4 Syntetická část

4.1 Kluby

Po získání všech dat jsem zjistil, že nejhranějším herním rozestavením v soutěži Liga Mistrů 2012/2013, bylo rozestavení 4:2:3:1. Celkem bylo použito 113x, v procentuálním vyjádření to je 45.2%. Patří k nejvyužívanějším herním systémům v moderním fotbale, prakticky ve všech klubových soutěžích na evropském kontinentě.

Tabulka 7: Použitá herní rozestavení a jejich četnost

Herní rozestavení	Četnost	Procenta
4:2:3:1	113	45,2 %
4:4:2	40	16 %
4:1:4:1	3	1,2 %
4:3:2:1	8	3,2 %
4:3:3	67	26,8 %
4:4:1:1	1	0,4 %
3:5:2	11	4,4 %
5:3:1:1	1	0,4 %
4:5:1	5	2 %
5:2:3	1	0,4 %
Celkem	250	100%

Zdroj: www.uefa.com

Nejpoužívanějším herním stylem bylo rozestavení 4:2:3:1, které bylo v ročníku 2012/2013 Ligy Mistrů UEFA použito celkem 113x. V procentuálním zastoupení nám data ukazují, že bylo využito skoro každým druhým týmem celkem 45,2 %, což znamená, že skoro každý druhý tým v tomto rozestavení nastoupil.

Rozestavení 4:2:3:1 je hodně flexibilní jak v defenzivě, tak i v ofenzivě. Nabízí spoustu variant při přechodové fázi. Důležitou roli v tomto rozestavení hrají střední záložníci, jejichž úkolem při defenzivní hře mužstva je zahušťovat střed hřiště. Při

ofenzivní části by pak soupeře měli přehrát ve středu pole díky početní výhodě a zakládat útočné akce po stranách. Všechny týmy, které praktikovali toto rozestavení, spoléhali i na útočné výpady krajních obránců, jejichž úkolem nebylo pouze bránit, ale hlavně podporovat krajní záložníky v ofenzivní práci. Útočník by pak měl dokázat podržet míč, a nebo ho sklepnout pro hráče záložní řady. Druhým nejvyužívanějším herním rozestavením byl systém 4:3:3, který byl použit celkem 67x, to je 26,8%. Hojně využívaný týmy Barcelony, Benficy Lisabon a Porta. Tento styl je založen na důležité práci třech útočníků, kteří se snaží vytvářet stálý tlak na obranu soupeře. Klasickým příkladem je tým Barcelony, který tento styl praktikuje už dlouho, a snaží se o vysunutý presink hned po ztrátě míče.

Rozestavení s pěti obránci není v moderním fotbale viditelné, přesto ho můžeme zaznamenat ve dvou případech 5:2:3 a 5:3:1:1. V obou případech bylo použito proti silnějším soupeřům na jejich hřišti a šlo tedy o posílení obranné řady. V rozestavení 5:2:3 hrála Chelsea na půdě Juventusu, kdy v zápase nastoupila bez klasického útočníka, kterého nahradil záložník Juan Mata. Druhý styl použil tým Dynamo Záhřeb v zápase proti Paris Saint - Germain. Oba týmy tyto zápasy prohrály.

Tabulka 8: Herní rozestavení u vybraných klubů

Vybrané týmy		Herní rozestavení											
		4:2:3:1		4:4:2		4:3:2:1		4:3:3		3:5:2		5:2:3	
Chelsea FC		3	17	-	-	1	100	1	4	-	-	1	100
Manchester United FC		2	11	3	100	-	-	3	13	-	-	-	-
Barcelona CF		-	-	-	-	-	-	12	52	-	-	-	-
Real Madrid CF		10	55	-	-	-	-	2	9	-	-	-	-
Juventus FC		-	-	-	-	-	-	-	-	10	100	-	-
AC Milán		3	17	-	-	-	-	5	22	-	-	-	-
Četnost	Procenta	18	100	3	100	1	100	23	100	10	100	1	100

Zdroj: www.uefa.com

U vybraných klubů byl nepoužívanějším herním rozestavením styl 4:3:3, který byl použit celkem 23x, a nejčastěji ho použil tým Barcelony celkem 12x, což v celkovém součtu činí 52%. Používá se hlavně pro útočnou fázi. Oba týmy, které ho používali nejčastěji (AC Milán, Barcelona), postoupili ze základní skupiny ligy mistrů.

V osmifinále se pak utkali mezi sebou. Domácí zápasy oba celky vyhráli, ovšem do čtvrtfinále postoupila Barcelona, protože vstřelila více branek. Specifický herní systém využíval italský tým Juventus FC. Praktikoval hru na 3 obránce, 5 záložníků a 2 útočníky. Tým se dostal do čtvrtfinále, kde vypadl s vítězem Ligy Mistrů, Bayernem Mnichov. Dalším hodně používaným stylem je rozestavení 4:2:3:1 (celkem 18x), které bylo zároveň nejpoužívanější v celé soutěži. Hojně ho využíval Real Madrid, který postoupil až do čtvrtfinále, kde vypadl s Borusí Dortmund. Německý klub také využíval rozestavení 4:2:3:1. Nejvyužívanější herní styly, byli 4:3:3 a 4:2:3:1. Kromě Juventusu tyto styly využili všechna sledovaná mužstva.

Při porovnání herních stylů u vybraných klubů se všemi využitými rozestaveními zjistíme, že výsledky jsou prakticky stejné. U obou případů patří k nejvyužívanějším herním rozestavením styly 4:2:3:1 a 4:3:3. Jedinou změnou je, že mezi vybranými týmy převládá styl 4:3:3, naopak celkově v zápasech Ligy Mistrů využívali trenéři styl 4:2:3:1.

Mezi nejúspěšnější herní rozestavení jasně patří styl 4:2:3:1. Tento herní systém využívala téměř ve všech zápasech mužstva, která se dostala do finále, Borussia Dortmund a Bayern Mnichov. Bayern Mnichov prohrál v celém ročníku Ligy mistrů pouze jednou a jednou remizoval, zbývající zápasy vyhrál. Borussia Dortmund prohrála ve dvou zápasech a ve čtyřech remizovala, zbylá utkání vyhrála. Obě mužstva nastoupila celkem k 13 utkáním.

4.2 Reprezentace

U reprezentace jsme zjišťovali herní rozestavení na dvou velkých mezinárodních turnajích. Mistrovství Evropy Polsko - Ukrajina 2012 a Mistrovství Světa Jihoafrická republika 2010.

Tabulka 9: Použitá herní rozestavení u vybraných reprezentací na MS 2010 a EURU 2012

Reprezentace		Herní rozestavení									
		4:2:3:1		4:4:2		3:5:2		4:3:3		5:3:2	
Španělsko		2	50	2	15	-	-	7	88	2	100
Itálie		1	25	5	35	2	100	1	12	-	-
Anglie		1	25	7	50	-	-	-	-	-	-
Četnost	Procenta	4	100	14	100	2	100	8	100	2	100

Zdroj: www.uefa.com

Celkově bylo na obou Mistrovstvích použito 30 herních rozestavení u sledovaných týmů. Nejvíce prostrídalo rozestavení mužstvo Španělska a to celkem 4 typy. Hlavní styl, který tento reprezentační celek využíval, bylo rozestavení 4:3:3 a to hlavně na EURU 2012, kde s ním odehrál všechna utkání. Ze všech použitých stylů ho praktikovali nejvíce a to v 54% z celkového počtu herních systémů.

Mezi nejpoužívanější herní rozestavení u reprezentačních klubů, jednoznačně patří styl 4:4:2. Na obou turnajích byl použit celkem 14x. Nejčastěji ho praktikoval tým Anglie celkem 7x, to je 50% z celkového použití tohoto stylu. Nejméně využita pak byla rozestavení 3:5:2 a 5:3:2, každé 2x.

Styl Španělska, které tyto velké turnaje vyhrálo, se neustále vyvíjí. Na Mistrovství Světa využil budoucí mistr celkem 4 varianty herních rozestavení. Nakonec však Španělé skončili u rozestavení 4:3:3, které praktikovali ve všech zápasech na EURU 2012. Španělský národní tým vystřídal v obou turnajích celkem 4 herních rozestavení, nejvíce využíval rozestavení 4:3:3 a to v 88% z celkového využití tohoto stylu. Můžeme tak konstatovat, že tento styl používal nejvíce ze všech sledovaných reprezentací.

Itálie praktikovala hlavně rozestavení 4:4:2. Využila ho celkem 5x, to je 55% ze všech jí hraných stylů na těchto turnajích. Na Mistrovství Světa 2010, zvolila v každém zápase ve skupině jiné rozestavení, na EURU 2012 už praktikovala hlavně rozestavení 4:4:2. Dále si můžeme všimnout rozestavení 3:5:2 využití na EURU 2012, tento styl praktikuje jeden z nejlepších týmů Apeninského poloostrova, Juventus FC. Itálie stejně jako Španělé vystřídala celkem 4 herní rozestavení.

Tým z britských ostrovů vystřídal na těchto turnajích pouze 2 herní styly. Nejvíce pak praktikoval rozestavení 4:4:2, které využil celkem 7x, to znamená ze všech využití

tohoto stylu v 50%. Anglie použila systém 4:4:2 ve všech zápasech Mistrovství Světa 2010, celkem tedy 4x. Na EURU 2012 ho využila ze 4 zápasů v 75% hraných utkání, pouze 1 nastoupila v rozestavení 4:2:3:1.

Nejúspěšnějším reprezentačním týmem je bezesporu Španělsko. Vyhrálo 3x po sobě velký mezinárodní turnaj, a po zásluze patří mezi nejlepší reprezentační výběry na světě. Na herním rozestavení to můžeme demonstrovat, kdy na každém turnaji se snažili hrát trošku jiný styl, podle hráčského výběru a to je i důvod proč se 3x po sobě staly mistry. Vzhledem k tomu, že dosáhli takového výsledku, můžeme tvrdit, že nejúspěšnější herní rozestavení u reprezentačních klubů je 4:3:3. Je to jediné herní rozestavení, které Španělsko využilo na obou Mistrovstvích. Nejpoužívanějším herním stylem je pak tradiční rozestavení 4:4:2, které bylo využito ve 47% v celkových 30 praktikovaných stylech.

5 Závěr

Úkolem práce bylo zjistit nejhranější a nejúspěšnější využívané herní rozestavení. Cíle práce byly bezesporu naplněny. V dnešní době není snadné sehnat publikaci, nebo na internetových stránkách informace o herním stylu jednotlivých týmů. Proto jsme se snažili zpracovat tuto studii.

Z výsledku je patrné, že u profesionálních týmů a především u nejlepších týmů jsou nejhranější a nejúspěšnější herní rozestavení 4:2:3:1 a 4:3:3. Obě dvě rozestavení patří mezi moderní herní systémy a dnes se hodně využívají i na amatérské úrovni. U reprezentačních týmu je nejhranější herní rozestavení 4:4:2. Patří mezi nejznámější a nejpoužívanější i mezi amatérskými kluby. U reprezentací se využívá především z důvodů, že každý hráč v národním týmu hraje v jiném klubu, kde plní jiné povinnosti. A proto je zde důležitá role trenéra, aby týmu naordinoval takový herní styl, který bude týmu nejpraktičtější. Je to velmi složité, pokud se v národním týmu nesejde více hráčů z jednoho klubu, jako je tomu třeba u týmu Španělska, které si potom může dovolit hrát stylem stejným jako v klubu FC Barcelona.

Pevně věříme, že tato studie bude využita, jak u začínajících trenérů, tak jí ocení i odborníci z řad zkušených trenérů.

Referenční seznam literatury

1. Bauer, G. (2006). *Hrajeme fotbal*. České Budějovice: Kopp.
2. Bedřich, L. (2006). *Fotbal - rituální hra dnešní doby*. Brno: MU Brno.
3. Borbély, L., Ganczner, P., Paldan, L., Singer, O. (2006). *Útočenie celého mužstva, alebo Akosa dnes útočí*. Nové Zámky: AZ Print.
4. Buzek, M. (2008). Španělsko mistr Evropy 2008, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
5. Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido.
6. Goldblat, D., Acton, J. (2009). *Kniha fotbalu*. Londýn: DorlingKinderslay
7. Harvey, G., Dungworth, R., Miller, J. (2002). *Velká škola fotbalu*. Praha: Svojtka&Co.
8. Horvath, V. (2005). Variabilní útok a kompaktní obrana v rozestavení 4-2-3-1, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
9. Jirkal, M. (2008). Příprava na soupeře českého týmu jejich charakteristika a porovnání hry Česka s úspěšnými týmy na Euru 2008, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
10. Jirkal, M. (2010). Analýza MS 2010 v JAR z pohledu kvality jednotlivých týmů a vkladu týmů do vývoje moderního fotbalu, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
11. Lička, V. (2012). Analýza ME 2012, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
12. Navara, M., Ondřej, O., Buzek, M. (1986). *Kopaná: (Teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogická nakladatelství.
13. Steiner, F. (2010). Evropská převaha na světovém šampionátu: názory trenérů, *Fotbal a trénink*. Praha: G. D. K. Sport M.
14. Steele, P., Lye, K. (2004). *Velká obrazová encyklopedie zeměpisu*. Praha: Svojtka&Co.
15. Vaněk, K. (1984). *Malá encyklopedie fotbalu*. Praha: Olympia.
16. Večeřa, V., Nováček, V. (1995). *Sportovní hry III*. Brno: Masarykova Univerzita.
17. Votík, J. (2001). *Trenér fotbalu „B“ licence*. Praha: Olympia.

Internetové zdroje:

www.fifa.com(cit. 2013-05-14)

www.uefa.com(cit. 2013-05-15)

www.fotbal-trenink.cz(cit. 2013-03-21)

www.fotbal.cz + <http://www.jadro10.estranky.cz/clanky/charakteristika-fotbalu>
(cit. 2013-03-26)

www.fcbarcelona.com(cit. 2013-06-04)

www.chelseafc.com(cit. 2013-06-07)

www.manutd.com(cit. 2013-06-08)

www.juventus.com (cit. 2013-06-10)

www.acmilan.com (cit. 2013-06-11)

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vybraný seznam soutěží, které Barcelona vyhrála	32
Tabulka 2: Vybraný seznam soutěží, které Real Madrid vyhrál	34
Tabulka 3: Vybraný seznam soutěží, které Chelsea vyhrála	39
Tabulka 4: Vybraný seznam soutěží, které Manchester United vyhrál.....	41
Tabulka 5: Vybraný seznam soutěží, které Juventus vyhrál.....	46
Tabulka 6: Vybraný seznam soutěží, které AC Milán vyhrál	48
Tabulka 7: Použitá herní rozestavení a jejich četnost.....	49
Tabulka 8: Herní rozestavení u vybraných klubů	50
Tabulka 9: Použitá herní rozestavení u vybraných reprezentací na MS 2010 a EURU 2012.....	52

Seznam grafů

Graf 1: Výsledky týmu Španělska na MS	30
Graf 2: Výsledky týmu Španělska na ME.....	31
Graf 3: Výsledky týmu Anglie na MS	36
Graf 4: Výsledky týmu Anglie na ME	37
Graf 5: Výsledky týmu Itálie na MS	43
Graf 6: Výsledky týmu Itálie na ME.....	44

Seznam použitých obrázků

Obrázek 1: Rozestavení 2-3-5 „Pyramidový systém“	21
Obrázek 2: Rozestavení 3-2-2-3 „WM systém“	22
Obrázek 3: Rozestavení 4-2-4.....	23
Obrázek 4: Rozestavení 4-4-2.....	24
Obrázek 5: Rozestavení 4-3-3	25
Obrázek 6: Rozestavení 4-2-3-1.....	27

